Opłata pocztowa uiszczona gotówką!

Katowice, dnia 20 czerwca 1938.

GAZETA URZĘDOWA
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
Dział Administracji Szkolnej

Nr 6.

Poz.: **TREŚĆ:** str.

Poz. 132.

USTAWA

z dnia 28 kwietnia 1938 r.

o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w państwowych przemysłowych szkołach wyższych nieakademickich.

(Przedruk z Dz. U. R. P. z dnia 7 maja 1938 r. Nr 32, poz. 277).

Art. 1. Do nauczania w państwowych przemysłowych szkołach wyższych nieakademickich mogą być dopuszczone tylko te osoby, które posiadają kwalifikacje zawodowe nauczycielskie lub instruktorskie, przewidziane ustawą niniejszą, oraz profesorowie i docenci szkół akademickich.

Art. 2. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie i instruktorskie, przewidziane ustawą niniejszą, stanowią zarazem kwalifikacje zawodowe, wymagane do ustalenia w państwowej służbie nauczycielskiej.

Art. 3. (1) Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania przedmiotów zawodowych i do praktycznego nauczania zawodu posiada osoba, która:

1) uzyskała dyplom odpowiedniej szkoły wyższej akademickiej lub świadectwo, uznane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważne do celów kwalifikacyjnych;
2) odbyła po uzyskaniu dyplomu (świadectwa) odpowiednią praktykę zawodową nienauczycielską; Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uznać za odpowiednią również praktykę zawodową nienauczycielską, odbytą przed uzyskaniem dyplomu (świadectwa) lub praktykę, odbytą w charakterze asystenta szkoły akademickiej;
3) odbyła co najmniej dwuletnią praktykę pedagogiczną.

2) Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania przedmiotów zawodowych, które nie mają odpowiednika w szkołach wyższych akademickich, ustala Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 4. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania przedmiotów pomocniczych posiada osoba, która:

1. uzyskała dyplom odpowiedniej szkoły wyższej akademickiej lub świadectwo, uznane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważne do celów kwalifikacyjnych;
2) odbyła co najmniej dwuletnią praktykę pedagogiczną.

Art. 5. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustala, jakie przedmioty nauczania w poszczególnych szkołach należą do przedmiotów zawodowych oraz pomocniczych.

Art. 6. Kwalifikacje zawodowe instruktorskie do praktycznego nauczania zawodu posiada:

1) osoba, która:
   a) uzyskała świadectwo ukończenia odpowiedniej szkoły zawodowej stopnia co najmniej gimnazjalnego lub innej szkoły, uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważną do celów kwalifikacyjnych;
   b) odbyła po uzyskaniu świadectwa odpowiednią co najmniej czteroletnią praktykę zawodową nienauczycielską;
   c) odbyła co najmniej dwuletnią szkolną praktykę instruktorską;
2) osoba, która:
   a) uzyskała świadectwo ukończenia odpowiedniej szkoły mistrzów lub innej szkoły, uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważną do celów kwalifikacyjnych, albo posiada tytuł mistrza;
   b) odbyła po uzyskaniu świadectwa lub tytułu mistrza odpowiednią co najmniej dwuletnią praktykę zawodową nienauczycielską;
   c) odbyła co najmniej dwuletnią szkolną praktykę instruktorską;

Art. 7. (1) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustala, które szkoły uważa się za odpowiednie w rozumieniu art. 3 pkt. 1), art. 4 pkt. 1) i art. 6 pkt. 1) lit. a) i pkt. 2) lit. a).

(2) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego jest powołany również do uzna-

wania praktyki zawodowej nienauczycielskiej za odpowiednią w rozumieniu art. 3 pkt. 2) i art. 6 pkt. 1) lit. b) oraz pkt. 2) lit. b).

Art. 8. (1) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może przyznać kwalifikacje zawodowe nauczycielskie lub instruktorskie osobom, nie posiadającym warunków, przewidzianych ustawą niniejszą, jeżeli wyróżniają się one odpowiednią praktyką zawodową lub nauczycielską.

(2) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może czasowo zezwolić na nauczanie osobie, nie posiadającej przepisanych kwalifikacyj.

Art. 9. Posiadanie bądź przyznanie kwalifikacyj zawodowych nauczycielskich (instruktorskich) stwierdza Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przez wydanie dyplomu, w którym będą wskazane przedmioty, objęte kwalifikacją.

Art. 10. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 11. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia *).

Prezydent Rzeczypospolitej: **I. Mościcki**

Prezes Rady Ministrów: **Sławoj Składkowski**

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski.

---

*) t. j. z dniem 7 maja 1938 r.

133.

Przedruk z Dz. Urzęd. Min. W. R. i O. P. Nr 4 z dnia 30 kwietnia 1938 r., poz. 77.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 29 kwietnia 1938 r. (BP-4735/38)

o wymiarze zajęć w hufcach szkolnych i wynagrodzeniu za te zajęcia.

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 304) i art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr 104/32, poz. 873), zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 660), zarządzam co następuje:

§ 1. Nauczycielowi, prowadzącemu w szkole w charakterze komendanta hufca szkolnego przewidziane w programach nauczania dla poszczególnych klas zajęcia z zakresu przysposobienia wojskowego młodzieży męskiej, liczy się do wymiaru godzin nauczania po 3 godziny lekcyjne za każdą klasę, w której przysposobienie wojskowe jest przedmiotem obowiązkowym.

Nauczycielce, prowadzącej w szkole w charakterze komendantki hufca szkolnego przewidziane w programach nauczania dla poszczególnych klas zajęcia z zakresu przysposobienia wojskowego młodzieży żeńskiej, liczy się do wymiaru godzin nauczania po 2 godziny lekcyjne tygodniowo za każdą klasę, w której przysposobienie wojskowe jest przedmiotem obowiązkowym.

§ 2. Jeżeli zajęcia z zakresu przysposobienia wojskowego prowadzą w charakterze komendanta(ki) hufca oficer lub podchorąży rezerwy, wzgl. instruktorka P. W. K. — § 7 zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i Ministra Spraw Wojskowych z dnia 10 września 1937 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 12, poz. 369) — otrzymują oni za prowadzenie tych zajęć wynagrodzenie umowne według norm, przewidzianych dla nauczycieli kontraktowych z uwzględnieniem postanowień § 1 niniejszego rozporządzenia.

Komendant hufca szkolnego — oficer służby stałej, nie otrzymuje wynagrodzenia za zajęcia w hufcu szkolnym.

§ 3. Nauczycielowi, pełniącemu obowiązki zastępcy komendanta hufca szkolnego w przypadku, gdy komendanten jest oficer służby stałej, zajęcia w hufcu szkolnym liczy się do wymiaru godzin nauczania w ilości po 2 godziny lekcyjne tygodniowo przez cały rok szkolny za każdą klasę, w której przysposobienie wojskowe jest przedmiotem obowiązkowym.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z ważnością od początku roku szkolnego 1937/38.

Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego:
(—) **W. Świętosławski.**

134.

Przedruk z Dz. Urzęd. Min. W. R. i O. P. Nr 4 z dnia 30 kwietnia 1938 r., poz. 85.

ZARZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 22 marca 1938 r. (Nr Arch-97/38)

o wydawaniu z Archiwów Państwowych dokumentów, stanowiących własność prywatną stron.

Na podstawie § 2 uchwały Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 1931 r. o przechowywaniu akt w urzędach administracji publicznej (Monitor Polski Nr 2 z 4 stycznia 1932 r. poz. 3) zarządzam co następuje:

§ 1. Zgodnie z § 2 przepisów o przechowywaniu akt w urzędach administracji rządowej — załącznik do uchwały Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 1931 r. o przechowywaniu akt z urzędach administracji publicznej — dokumenty, będące własnością stron, złożone przez nie władzom, a przekazane następnie Archiwum Państwowym wraz z aktami, zaliczonymi do kategorii A., winny być wydawane stronom na ich żądanie złożone na piśmie.

§ 2. 1) Dokumenty te w Archiwach Państwowych otrzymują charakter depozytów czasowych.

2) Podania o zwrot ich stronom, składane w Archiwach Państwowych, wolne są od opłaty archiwalnej, zgodnie z § 12 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 17 grudnia 1926 r. o opłatach archiwalnych w Archiwach Państwowych (Dz. U. R. P. Nr 128, poz. 775).

§ 3. 1) Sporządzanie przez Archiwa Państwowe na żądanie stron kopij, wyciągów, odrysów, odpisów itp. takich dokumentów może następować tylko wtedy, gdy strona, uprawniona do odbioru dokumentu, zrzeknie go się na stałe na rzecz Archiwum Państwowego, składając stosowne oświadczenie na piśmie.

2) Archiwa Państwowe pobierają wtedy za podanie i za swe czynności normalne opłaty archiwalne.

§ 4. Archiwa Państwowe mogą sporządzać do swych zespołów kopie, odpisy, odrysy itp. dokumentów, zwracanych stronom, jeżeli uznają to za potrzebne z punktu widzenia naukowego lub służbowego.

§ 5. Jeżeli w Archiwum Państwowym powstanie wątpliwość co do uprawnień strony do danego dokumentu, kierownictwo Archiwum może zażądać udowodnienia praw strony do danego dokumentu.

§ 6. Jeżeli w Archiwum Państwowym powstanie wątpliwość, czy dany dokument nie powinien być zachowany w aktach w oryginale ze względu na interes publiczny, kierownictwo Archiwum zasięgnie opinii właściwej władzy, która dane akta przekazała do Archiwum.

§ 7. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—)**W. Świętosławski.**

135.

ZARZĄDZENIE

MINISTRA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

z dnia 10 maja 1938 r. (Nr II. W-3944/38)

w sprawie utrzymywania i korzystania ze Szkolnych Schronisk Wycieczkowych.

Celem rozbudzenia i rozwinięcia wśród młodzieży szkolnej ruchu turystyczno-krajoznawczego Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego organizuje z „Funduszu szkolnych domów wycieczkowych" szkolne schroniska noclegowe i domy wycieczkowe, jako punkty oparcia dla wycieczek i wędrówek młodzieży szkolnej.

Wykaz szczegółowy schronisk znajduje się w Informatorze, wydawanym corocznie przez Ministerstwo.

Szkolne schroniska noclegowe organizowane są przede wszystkim w budynkach szkolnych szkół wszelkich typów, poza tym pewna liczba schronisk mieści się w domach wycieczkowych specjalnie na ten cel zbudowanych lub budynkach Towarzystw, popierających turystykę w ogóle, a turystykę młodzieży w szczególności.

Schroniska noclegowe w budynkach szkolnych, bursach i internatach pozostają pod nadzorem i opieką dyrekcyj względnie kierownictw szkół. Dyrektorzy i kierownicy szkół mogą wciągnąć do współpracy młodzież szkolną, powierzając administrację schronisk dobrze spełniającej swe zadanie organizacji samorządowej szkolnej, szkolnemu kołu krajoznawczemu lub drużynie harcerskiej.

Schroniska mieszczące się w domach wycieczkowych i turystycznych pozostają pod opieką właścicieli tych domów lub towarzystw.

Obowiązki dyrektorów i kierowników szkół, jako opiekunów i kierowników schronisk, oraz warunki na jakich można korzystać ze szkolnych schronisk wycieczkowych, określają regulaminy ogłoszone jako załączniki do niniejszego zarządzenia.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie traci moc obowiązującą Instrukcja w sprawie utrzymania i korzystania ze Szkolnych Schronisk Noclegowych z dnia 17 marca 1931 r. Nr I. W. F-2130/31.

Podsekretarz Stanu:

(—) Jerzy Ferek Błeszyński.

Załącznik 1 do zarządzenia Min. W. Rel. i Ośw. Publ. z dnia 10. V. 1938 r. (Nr II. W-3944/38).

REGULAMIN
dla kierowników schronisk.

1. Szkoły i budynki, w których znajdują się szkolne schroniska noclegowe, powinny być w okresie wycieczkowym oznaczone specjalnymi tablicami informacyjnymi, umieszczonymi w sposób widoczny u wejścia do budynku oraz przynajmniej w dwu oknach frontowych. Obok tablic informacyjnych należy również umieszczać w miarę możliwości — plakaty propagandowe oraz ogłoszenia z adresami stowarzyszeń i osób, które podejmą się bezinteresownie udzielać wycieczkom i pojedyńczym turystom szkolnym informacyj, ewentualnie także pomocy i ułatwień w zwiedzaniu miejscowości i okolicy.

2. Schroniska zaopatrzone są w łóżka i w leżaki z materacami (niektóre w sienniki) oraz w koce, poduszki i bieliznę pościelową, ponadto w miednice do mycia i wiadra.

3. W okresie wakacyj letnich, kiedy szkoła jest nieczynna, schronisko powinno być stale przygotowane i urządzane do przyjęcia wycieczek i wędrującej młodzieży; łóżka powinny być ustawione w izbach szkolnych i zaścielone materacami i kocami, poduszki (sienniki) napełnione sianem lub słomą. W izbie należy, po wyniesieniu ławek, pozostawić tylko te meble szkolne (ławki i stół), które mogą być użyteczne korzystającym ze schronisk.

W ciągu roku szkolnego, gdy szkoła jest czynna, ze schronisk korzystać można tylko w godzinach wolnych od nauczania. W związku z tym inwentarz schronisk należy przechowywać tak, aby można było każdej chwili z niego korzystać, a więc o ile możności, w pobliżu tej izby, która ma być użyta jako schronisko noclegowe.

4. W okresie zimowym, o ile schronisko nie jest wykorzystywane do sportów zimowych, inwentarz schroniska należy zabezpieczyć przed zniszczeniem. Łóżka należy złożyć w miejscu suchym, koce zaś (sienniki i pościel, jeśli schronisko je posiada) starannie wytrzepane i przesypane środkiem dezynfekcyjnym (naftaliną) należy przechowywać w skrzyniach lub koszach plecionych, specjalnie na ten cel zakupionych.

Cały inwentarz schroniska należy wpisać do specjalnego zeszytu jako do książki inwentarzowej schroniska.

Załącznik 2 do zarządzenia Min. W. Rel. i Ośw. Publ. z dnia 10. V. 1938 r. (Nr II. W-3944/38).

REGULAMIN
dla korzystających ze szkolnych schronisk wycieczkowych.

1. Do korzystania ze schronisk mają prawo:

a) dziatwa i młodzież szkolna, odbywająca wycieczki w grupach pod kierownictwem nauczycieli lub kierowników organizacyj wychowawczych szkolnych,

b) drużyny i zespoły wędrowne uczniów (uczennic) oraz pojedyńczy uczniowie, odbywający wycieczki piesze, wioślarskie, narciarskie, kolarskie itp.

c) nauczyciele, towarzyszący wycieczkom młodzieży szkolnej oraz zespoły wycieczkowe nauczycielskie.

O ile lokal schroniska jest wolny, mogą z niego korzystać wycieczki zespołowe młodzieży pozaszkolnej, nauczyciele, studenci szkół akademickich i członkowie towarzystw turystycznych, odbywający wycieczki turystyczne w grupach lub pojedyńczo.

2. Korzystający ze schroniska obowiązani są przedstawić kierownikowi szkoły względnie gospodarzowi schroniska odpowiednią legitymację (legitymację uczniowską, zaświadczenie dyrekcji szkoły, legitymację nauczycielską, akademicką lub turystyczną).

3. Wycieczki, liczące powyżej 10 uczestników, powinny zamawiać noclegi wcześniej (8—14 dni przed przybyciem) drogą wymiany korespondencji. Zamówienie należy kierować do dyrekcji względnie kierownictwa szkoły, w której mieści się schronisko. Dyrekcje względnie kierownicy szkół odpowiadać będą tylko na telegramy, listy i karty pocztowe z zapłaconą odpowiedzią. Przy zamawianiu miejsc w schronisku należy podać: nazwisko kierownika wycieczki, liczbę i płeć uczestników, szkołę i miejscowość, z której wycieczka pochodzi, dzień ewentualnie godzinę przybycia. O przyjęciu wycieczki do schronisk decyduje kolejność zgłoszenia.

4. Wycieczki, liczące mniej niż 10 uczestników (niczek) oraz wędrujący pojedyńczo uczniowie zgłaszają się o nocleg u kierownika szkoły względnie gospodarza schroniska bezpośrednio po przybyciu do danej miejscowości, nie później jednak jak przed godziną 21. Po tej godzinie mogą być przyjmowani do schronisk tylko ci, którzy uprzedzili kierownika szkoły względnie gospodarza schroniska o późniejszym przybyciu.

5. Przy rozmieszczaniu wycieczek w schroniskach należy młodzież żeńską umieszczać oddzielnie od męskiej. W schroniskach, składających się z jednej izby noclegowej, przyjmowanie jednocześnie obu płci jest niedopuszczalne.

6. Po przybyciu do schroniska kierownik wycieczki (także i osoba pojedyńcza, korzystająca ze schroniska), obowiązany jest wypełnić szczegółowo druk sprawozdawczy, znajdujący się na miejscu.

7. Opłata za jeden nocleg wynosi od 20 groszy do 1 zł. od osoby, w zależności od wyposażenia schroniska.

Opłatę za nocleg uiszczać należy z góry wieczorem dnia poprzedzającego nocleg względnie przeddzień opuszczenia schroniska.

Wpływy z opłat 20 gr. za nocleg przeznaczać należy wyłącznie na rzecz służby schroniska. Wpływy z opłat wyższych dyrekcja (kierownictwo) szkoły lub osoba zarządzająca schroniskiem obraca na wynagrodzenie służby, zakup słomy, opłacanie należności za wodę, elektryczność, gaz, zakup lub uzupełnienie inwentarza.

W tym przypadku wpływy z opłat za noclegi należy notować w książeczce dochodów i rozchodów schroniska.

8. Z tego samego schroniska korzystać można zasadniczo nie dłużej niż trzy noce z rzędu. Dłuższy pobyt jest dozwolony tylko wówczas, gdy do schroniska nie zgłosiła się żadna inna wycieczka szkolna, oraz gdy zarząd lokalu wyraził na to swą zgodę. Schroniska noclegowego nie wolno używać jako domu kolonijnego.

9. W obrębie schroniska nie wolno używać maszynek spirytusowych, naftowych lub innych, mogących spowodować pożar. Posługiwać się należy w miarę możności latarkami elektrycznymi, jaknajbardziej unikać ze względu na niebezpieczeństwo pożaru świateł otwartych, zbędnego palenia świec, zapałek itp. Źródła światła (świeca, lampa naftowa) umieszczać w miejscu możliwie bezpiecznym. Ze względów bezpieczeństwa oraz ze względów higienicznych, palenie tytoniu w pomieszczeniach noclegowych jest surowo wzbronione.

10. W schroniskach, w których warunki na to pozwalają, mogą być organizowane stacje posiłkowe. Z kuchni znajdującej się w budynku, korzystać mogą wycieczki i młodzież wędrująca tylko za zezwoleniem gospodarza schroniska, na warukach z nim omówionych.

11. Korzystający ze schroniska obowiązani są do zachowania wymaganej przez otoczenie ciszy, do szanowania budynku i inwentarza lokalu, a za wszelkie uszkodzenia muszą wypłacić odpowiednie odszkodowanie. W szczególności przestrzegać należy wzorowej czystości i zachowania porządku, o który dbać musi każdy uczestnik wycieczki, gdyż w schroniskach nie ma specjalnej służby pokojowej. Do korzystających ze schronisk należy zaścielenie i uporządkowanie łóżka, przewietrzenie, a nawet, gdy potrzeba, wymiecenie sali. Łóżek nie należy użytkować jako ławek lub stołków, unikać o ile możności, umieszczania na nich plecaków, walizek, płaszczy itp. Nie wolno kłaść się na łóżku w obuwiu. Nie wolno opuścić schroniska bez uprzedniego doprowadzenia sali, łóżek, sprzętu i naczyń, z których się korzystało, do wzorowego porządku.

12. Po godzinie 22, nie wolno w schronisku śpiewać lub hałasować, światła należy o tej godzinie pogasić, aby potrzebującym snu zapewnić spokój. Jeżeli noclegujący ruszają o świcie, powinni baczyć, by pozostałym śpiącym w schronisku nie przerywać snu.

13. Ze skargami i życzeniami zwracać się należy do dyrekcji (kierowników szkół) bądź gospodarzy schroniska, względnie do odnośnych Inspektoratów Szkolnych bądź Kuratoriów Okręgów Szkolnych.

14. Korzystający ze schroniska obowiązani są przestrzegać jak najściślej postanowień niniejszego regulaminu. Za porządek i odpowiednie zachowanie się uczestników wycieczki odpowiedzialni są w pierwszym rzędzie kierownicy wycieczek.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr O.P. I. 59/1. Katowice, dnia 15 czerwca 1938 r.

Dyrekcjom szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych, zakładów kształcenia nauczycieli, Inspektoratom Szkolnym, Kierownictwom publicznych szkół powszechnych, publicznych szkół dokształcających zawodowych,oraz Kierownictwom szkolnych schronisk wycieczkowych

w województwie śląskim

w sprawie schronisk wycieczkowych szkolnych

podaje się do wiadomości i ścisłego przestrzegania z wyjaśnieniem, że adresy oraz cennik szkolnych schronisk wycieczkowych zawiera „Informator Szkolnych Schronisk Wycieczkowych", wydawany corocznie przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Regulamin Szkolnych Schronisk Wycieczkowych województwa śląskiego z dnia 30 czerwca 1936 r. Nr O. P. I. 59/19 traci równocześnie moc obowiązującą.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

136.

ZARZĄDZENIE
Wojewody Śląskiego
z dnia 23 maja 1938 r. Nr OP. I-1/198/5

o podziale wpływów z taks za egzamin i badania w szkołach średnich województwa śląskiego.

Na zasadzie postanowień ust. III, VI i VII rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 30 września 1937 r. o opłatach szkolnych w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli, utrzymywanych przez Skarb Śląski, oraz związki komunalne, jako też przy egzaminach nauczycieli szkół powszechnych (Gazeta Urzędowa Wojew. Śl. — Dział Administracji Szkolnej Nr 10 poz. 282) oraz na zasadzie ust. II Rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 30 września 1937 r. o opłatach szkolnych w szkołach zawodowych województwa śląskiego (Gazeta Urzędowa Województwa Śląskiego — Dział Administracji Szkolnej Nr 10, poz. 283), tudzież na zasadzie ust. IIa rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 29 kwietnia 1937 r. o opłatach szkolnych w Śląskim Konserwatorium Muzycznym w Katowicach (Gazeta Urz. Wojew. Śl. — Dział Admin. Szk. Nr 5, poz. 115) — zarządzam wprowadzenie i stosowanie, z mocą obowiązującą od dnia 1 maja 1938 r., instrukcji, dotyczącej zasad podziału wpływów z taks za egzaminy i badania w szkołach średnich województwa śląskiego, utrzymywanych przez Skarb Śląski, w brzmieniu załącznika do niniejszego zarządzenia.

Opodatkowanie wynagrodzeń otrzymywanych z powyższych tytułów normuje zarządzenie Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego z dnia 19. VI. 1937 r. Nr BG-147.

Równocześnie uchylam zarządzenie z dnia 12 czerwca 1937 r. Nr O. P. I-1/173/5 oraz z dnia 28 czerwca 1937 r. Nr O. P. I-1/173/5 w sprawie zasad podziału wpływów z taks za egzaminy i badania w szkołach średnich województwa śląskiego.

Wojewoda Śląski:
(—) Dr. Grażyński

Załącznik do Zarządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 23 maja 1938 r. poz. 136.

INSTRUKCJA

dotycząca zasad podziału wpływów z taks za egzaminy i badania w szkołach średnich województwa śląskiego, utrzymywanych przez Skarb Śląski.

Celem ujednostajnienia zasad podziału wpływów z taks za egzaminy w szkołach średnich województwa śląskiego podaje się do wiadomości i stosowania co następuje:

I.

Zasady podziału wpływów z taks w szkołach średnich ogólnokształcących, w zakładach kształcenia nauczycieli oraz przy egzaminach nauczycieli szkół powszechnych.

Przewidziane ust. I pkt. 1—8 i 9—11 oraz ust. II pkt. 15—20 rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 30 września 1937 r. o opłatach szkolnych w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli, utrzymywanych przez Skarb Śląski oraz związki komunalne, jako też przy egzaminach nauczycieli szkół powszechnych (Gazeta Urz. Wojew. Śl. — Dział Administr. Szk. Nr 10, poz. 282) wpływy z taks za egzamin podlegają podziałowi przez dyrekcje szkół według następujących zasad:

1. **za egzaminy wstępne, z różnicy programów, za egzamin prywatny, zdawany w szkole średniej, za egzamin uzupełniający z języka łacińskiego w zakresie gimnazjum ogólnokształcącego i przy przejściu z gimnazjum zawodowego do ogólnokształcącego oraz z liceum zawodowego do ogólnokształcącego, jako też za egzamin na dyplom na wychowawczynię przedszkola i uzupełniający na dyplom na nauczyciela szkół powszechnych dla eksternów, za egzamin dla eksternów na wyższych kursach nauczycielskich, zdawanych w całości w jednym terminie, oraz za części tych egzaminów:**

a) dyrektor . . . . 1 punkt
b) przewodniczący komisji egzaminacyjnej (grupy egz.) . . . . 1 „
c) nauczyciel - egzaminator . . . . 1 „
d) lekarz szkolny względnie przeprowadzający badania lekarskie . . . . 1 „
e) psycholog szkolny, względnie przeprowadzający badania psychotechniczne . . . . 1 „
f) delegat szkoły powszechnej . . . 0,75 pkt
g) kancelaria zakładu . . . . 0,75 „
h) służba szkolna . . . . 0,25 „

Celem ustalenia efektywnej wartości jednego punktu dyrekcja oblicza sumę punktów, przypadających za poszczególny egzamin i dzieli następnie ogólną kwotę z wpływu z taks za egzaminy przez sumę punktów. Przez pomnożenie liczby punktów, przypadających na poszczególne osoby, uprawnione do otrzymania wynagrodzenia przez wartość jednego punktu w złotych, Dyrekcja ustala efektywne wynagrodzenie tych uczestników, które następnie wpisuje do listy wynagrodzeń.

Jeśli dyrektor zakładu pełni funkcję przewodniczącego komisji i jest równocześnie egzaminatorem, jak również jeśli przewodniczący komisji jest egzaminatorem, otrzymuje tyle punktów, ile przypada na dyrektora, względnie przewodniczącego i egzaminatora (2 punkty).

Egzamin, przeprowadzony w części pisemnej i ustnej uważa się za egzamin z dwóch przedmiotów.

2) **za egzamin dojrzałości starego typu:** delegowani do komisji egzaminacyjnych dyrektorzy i nauczyciele gimnazjów państwowych (publicznych) i prywatnych, o ile nie są dyrektorami tych szkół względnie nauczycielami abiturientów, których egzaminują, otrzymują:

a) za każdą godzinę pracy przy egzaminach pisemnych, ustnych lub na posiedzeniu komisji wynagrodzenie . . . 2,50 zł
b) za przeglądanie i poprawianie prac pisemnych za każdą pracę z osobna:
   1. z języka polskiego (wzgl. innego języka wykładowego szkoły), historii i matematyki, przewodniczący i nauczyciel - egzaminator . . . . . 1,00 „
   2. z fizyki i języka łacińskiego przewodniczący i nauczyciel - egzaminator . . . . 0,75 „
   3. z języka obcego przewodniczący i nauczyciel - egzaminator . . . . 0,75 „
c) woźni, o ile są zatrudnieni poza obowiązkowymi godzinami przy egzaminach dojrzałości, otrzymują za każdą godzinę pracy . . . . 0,50 „

Dyrektorzy i nauczyciele delegowani do komisji egzaminacyjnej obcej szkoły w tej samej miejscowości, w której stale urzędują, otrzymują wynagrodzenie tylko za udział w komisjach i poprawianie prac pisemnych, według norm określonych w punktach a) i b).

Dyrektorzy i nauczyciele szkół państwowych (publicznych), delegowani do komisji egzaminacyjnych w innych miejscowościach, otrzymują poza wynagrodzeniem, określonym w poprzednim ustępie, zwrot kosztów podróży według obowiązujących przepisów.

Dyrektorzy i nauczyciele szkół prywatnych otrzymują zwrot: 1) ceny biletów II klasy i 2) kosztów na dojazdy ze stacji i do stacji kolejowej w formie ryczałtu po 3 zł za każdą miejscowość.

Diety przysługują tylko za czas samej podróży. o ile nie trwa ona krócej niż 6 godzin, przy czym równają się wysokości diet, przewidzianych dla VII grupy uposażenia funkcjonariuszów państwowych.

Wizytatorzy względnie urzędnicy Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego — Wydziału Oświecenia Publicznego, biorący udział w komisjach egzaminacyjnych w tej miejscowości, w której urzędują, nie pobierają żadnego wynagrodzenia za pracę, o ile zaś są delegowani do komisji w innej miejscowości, otrzymują jedynie diety i zwrot kosztów podróży według obowiązujących przepisów.

Powyższe normy wynagrodzenia za udział w komisjach egzaminacyjnych obowiązują także przy pełnych i uzupełniających egzaminach dojrzałości dla eksternów;

Przy egzaminach pisemnych. ustnych lub na posiedzeniu Komisji (pkt. a) należy płacić wynagrodzenie za czas rzeczywiście zużyty na podyktowanie i wybór tematu oraz za czas, zużyty na rzeczywisty nadzór nad piszącymi. Nadzór należy tak zorganizować, aby wynagrodzenie za udział w pisemnych egzaminach nie wyniósł więcej, niż wypadłoby na dwie osoby dyżurujące.

3) **za egzamin ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego prywatnego (bez praw) i dla eksternów przed Państwową Komisją Egzaminacyjną:**

Delegowani do komisji egzaminacyjnych dyrektorzy i nauczyciele gimnazjów państwowych (publicznych) i prywatnych, o ile nie są dyrektorami tych szkół, względnie nauczycielami abiturientów, których egzaminują, otrzymują:

a) za każdą godzinę pracy przy egzaminach pisemnych i ustnych lub na posiedzeniu komisji wynagrodzenie w wysokości . . . . 2,40 zł
b) za przeglądanie i poprawianie prac pisemnych — za każdą pracę z osobna:
   1. z języka polskiego (wzgl. z innego języka nauczania szkoły) przewodniczący i nauczyciel - egzaminator . 0,80 „
   2. z matematyki, języka łacińskiego, języka obcego nowożytnego, przewodniczący i nauczyciel-egzaminator . . . . 0,60 „
c) woźni, o ile są zatrudnieni poza obowiązkowymi godzinami przy odbywaniu egzaminów, otrzymują za każdą godzinę pracy po . . . . 0,50 „

Dyrektorzy i nauczyciele, delegowani do komisji egzaminacyjnych obcej szkoły w tej samej miejscowości, w której stale urzędują, otrzymują wynagrodzenie tylko za udział w komisjach i poprawianie prac piśmiennych według norm, określonych w pkt. a) i b).

Poza tym znajdują tu analogiczne zastosowanie postanowienia ust. I. pkt. 2;

4) **za egzamin i świadectwo praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych:**

a) przewodniczący komisji egzaminacyjnej (prezes komisji) za egzamin każdego nauczyciela, odbywany w szkole, w której dany nauczyciel jest zatrudniony, względnie w innej szkole (§ 1 a i b regulaminu) . . . . 2,50 zł
b) egzaminator:
   przy egzaminie, odbywanym w szkole, w której dany nauczyciel jest zatrudniony (§ 1 a regulaminu) za:
   1. wizytację . . . . 4,00 zł

2. kolokwium . . . . 1,50 „
przy egzaminie odbywanym w innej szkole (§ 1 b regulaminu) za:
1. udział w lekcjach próbnych od godziny . . . . 1,50 „
2. pierwszą ocenę prac piśmiennych . 2,00 „
3. drugą i ewentualnie trzecią ocenę 1,00 „
4. kolokwium . . . . 1,50 „
c) członek komisji przy egzaminie, odbywanym w innej szkole (§ 1 b regulaminu) za nadzór przy egzaminie pisemnym od godziny . . . . 1,00 „

Jeśli przewodniczący komisji wchodzi w skład kompletu egzaminacyjnego jako egzaminator, otrzymuje wynagrodzenie przewidziane pod a) i b) względnie także pod c). Wypłata wynagrodzeń następuje po ukończeniu egzaminu.

II.

Zasady podziału wpływów z taks za egzamin i badania w szkołach i na kursach zawodowych.

Przewidziane w ust. I pkt. 1—6 i 9—10 rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 30 września 1937 r. o opłatach szkolnych w szkołach zawodowych województwa śląskiego (Gazeta Urz. Woj. Śl. — Dział Admin. Szk. Nr 10, poz. 283) wpływy z taks za egzamin i badania podlegają podziałowi przez dyrekcje szkół według następujących zasad:

a) dyrektor . . . . 1 punkt
b) przewodniczący komisji egzaminacyjnych w szkołach trzech- lub więcejwydziałowych, kierownik wydz. . 1 „
c) nauczyciel - egzaminator . . . . 1 „
d) lekarz szkolny, względnie przeprowadzający badania lekarskie . . . 1 „
e) psycholog szkolny względnie przeprowadzający badania psychotechniczne . . . . 1 „
f) kancelaria zakładu . . . . . . 0,75 pkt
g) służba szkolna . . . . 0,25 „

Do przeliczenia punktów na efektywne wynagrodzenie uczestników w egzaminie oraz do sposobu rozdziału wpływów z taks między egzaminatorów znajdują analogiczne zastosowanie postanowienia, zawarte w ust. 1 pkt. 1.

III.

Zasady podziału wpływów z opłat w Śląskim Konserwatorium Muzycznym w Katowicach.

Przewidziane w ust. I pkt. 1 i 8 rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 29 kwietnia 1937 r. o opłatach szkolnych w Śląskim Konserwatorium Muzycznym w Katowicach (Gazeta Urz. Wojew. Śl. — Dział Admin. Szk. Nr 5, poz. 115) wpływy z taks za egzamin podlegają podziałowi przez dyrekcje według analogicznych zasad, jakie podano w ust. II z tym jednak, że za podstawę obliczania i ustalania wynagrodzenia dla osób, biorących udział w egzaminie, przyjmuje dyrekcja połowę wpływów z taks za egzamin wstępny i końcowy dla eksternów.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr O.P. I-1/198/5. Katowice, dnia 2 czerwca 1938 r.

Dyrekcjom szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli szkół średnich zawodowych województwa śląskiego utrzymywanych przez Skarb Śląski oraz Dyrekcji Śląskiego Konserwatorium Muzycznego

w Katowicach

do wiadomości i stosowania.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

137.

(Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 5 z dnia 20 maja 1938 r. , poz. 130.

POSTANOWIENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 11 maja 1938 r. (Nr III P—2705/38)

w sprawie powołania przy szkołach rzemieślniczo-przemysłowych Komisji do przeprowadzenia egzaminów na czeladników.

Na podstawie art. 156 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350) zarządzam utworzenie w roku szkolnym 1937/38 komisyj do przeprowadzenia egzaminów na czeladników przy szkołach rzemieślniczo - przemysłowych państwowych oraz niepaństwowych, wymienionych w załączonym wykazie. Uczniowie szkół niepaństwowych, przy których w roku szkolnym 1937/38 nie będzie utworzona komisja, mogą składać egzamin na czeladnika przed komisją przy jednej ze szkół, wymienionych w załączonym wykazie. Komisję dla każdego zawodu wyznaczy Kurator Okręgu Szkolnego.

Egzaminy na czeladników mogą być przeprowadzane jedynie tylko z tych zawodów, które w myśl przepisów prawa przemysłowego uważane są za rzemiosło i wyszczególnione są w art. 142 rozporządzenia o prawie przemysłowym w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. oraz w rozpo-

rządzeniach Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 21 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 222) i z dnia 23 czerwca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 356).

Regulamin komisyj egzaminacyjnych dla czeladników, ustanowiony rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Robót Publicznych z dnia 28 października 1928 r. ogłoszony został w Nr 3 Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej w roku 1929 pod poz. 29.

Przy wykonywaniu tego rozporządzenia należy powodować się wskazaniami, podanymi w zarządzeniu Ministra W. R. i O. P. z dnia 12 marca 1929 r. Nr III T—1692/29 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 5, poz. 57).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) **W. Świętosławski.**

Załącznik do postanowienia Min. W. R. i O. P. z 11. V. 1938 r. (Nr III P-2705/38).

WYKAZ

szkół rzemieślniczo-przemysłowych, przy których w roku szkolnym 1937/38 mogą być tworzone Komisje dla egzaminów na czeladników.

Szkoły żeńskie.

Śląski Urząd Wojewódzki:

Katowice — Prywatna Szkoła Zawodowa Żeńska Towarzystwa Polek.

Tarnowskie Góry — Prywatna Szkoła Zawodowa Żeńska Towarzystwa Polek.

Bielsko — Prywatna Szkoła Zawodowa Żeńska Macierzy Szkolnej.

Rybnik — Prywatna Szkoła Zawodowa Żeńska S. S. Urszulanek.

Jedłownik — Prywatna Szkoła Zawodowa Żeńska S. S. Opatrzności Bożej.

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego.

138.

OKÓLNIK Nr 23

z dnia 29 kwietnia 1938 r. (BP-3181/38)

o numeracji legitymacyj pracowników państwowych i ich żon.

W związku z zarządzeniem Prezydium Rady Ministrów z dnia 9 lutego 1938 r. Nr 40-6/35, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zmienia punkt 8 (Numer legitymacji) okólnika Nr 26 z dnia 6 marca 1935 r. (BP-3237/35) o legitymacjach urzędowych nowego wzoru dla pracowników państwowych i ich żon, nadając mu następujące brzmienie:

„8) Numer legitymacji

Legitymacja funkcjonariusza otrzymuje numer ewidencyjny, który wpisany jest trwale w kwadracie (górna prawa strona) rubryki 4-ej karty ewidencyjnej (wykazu służbowego) funkcjonariusza.

Legitymacja żony otrzymuje ten sam numer łamany przez arabską cyfrę 1 (jedynkę) np.: „Legitymacja Nr 329/1“.

Nie należy używać w legitymacjach numerów składanych jak: 980/35/1390, oraz skrótów (znaków) ustalonych dla Kuratoriów w części E pkt. 3 okólnika Nr 26 z dnia 22 lutego 1932 r. (BP-3080/32) o wypełnianiu i prowadzeniu kart kwalifikacyjnych i ewidencyjnych“.

Dostosowanie dotychczasowych legitymacyj do numeracji wprowadzonej okólnikiem niniejszym, przeprowadzić należy przy sposobności wydawania nowych legitymacyj, a w miarę zgody interesowanych (ze względu na koszty) również przy przedłużaniu ważności legitymacyj.

Dyrektor Biura Personalnego:
(—) W Przybyłowicz.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
Warszawa.

139.

OKÓLNIK Nr 27

z dnia 2 czerwca 1938 r. (II W-4936/38)

o zachowaniu się młodzieży szkolnej poza szkołą.

W okresie letnim młodzież szkolna z natury rzeczy dużą część czasu spędza poza szkołą i jest pozbawiona często opieki rodziców oraz nauczycieli.

Przebywanie na świeżym powietrzu, uprawianie sportów, wędrówki w grupach rówieśników posiadają pierwszorzędne wartości wychowawcze z tym jednak zastrzeżeniem, by młodzież nie była narażona na niebezpieczeństwa wychowawcze wynikające z niedostatecznego wyrobienia życiowego i wpływów przygodnego towarzystwa.

Obserwacje poczynione w ubiegłych latach oraz na początku obecnego okresu letniego nakazują zwrócenie baczniejszej uwagi na szereg objawów niepokojących. Zaliczyć można do nich jako najbardziej typowe: wagary młodzieży w czasie zajęć szkolnych, nieodpowiednie zachowanie się na ulicy, w parkach publicznych, na boiskach sportowych, w schroniskach turystycznych, przebywanie w podmiejskich lokalach rozrywkowych. W zachowaniu się młodzieży na ulicach miast razi stwierdzona często krzykliwość, tłumne chodzenie

pod rękę pomimo, że względy na bezpieczeństwo ruchu i porządek ruchu osobowego nakazują przy przemarszach ulicami stosowanie kolumny czwórkowej, przy korzystaniu zaś z chodników najwyżej kolumny dwójkowej.

Co gorsza można nieraz zaobserwować nieodpowiednie zachowanie się młodzieży szkolnej nawet wtedy, gdy występuje ona pod kierownictwem nauczycieli a więc w czasie wycieczek, na koloniach i obozach letnich. Podkreślić zwłaszcza trzeba niedbały, świadczący o braku schludności wygląd zewnętrzny, niestosowanie się do przepisów mundurowych (brak tarczy), brak dyscypliny zespołowej, głośne rozmowy i śmiechy, chodzenie pod rękę, nietrzymanie kroku w kolumnie marszowej, nieprzestrzeganie regulaminów w schroniskach turystycznych lub bezmyślne niszczenie w nich sprzętów użytkowych.

Przy generalnym rozważaniu przytoczonych przykładowo niepokojących objawów nasuwa się uwaga, że zachowanie się młodzieży w okresie letnim jest sprawdzianem pracy wychowawczej szkoły i domu rodzicielskiego. W miarę bowiem jak zmniejsza się opieka czynników nadzorujących i maleje przymus zewnętrzny, tym silniej powinny działać bodźce wewnętrzne i wartości moralne postępowania, jako wynik systematycznej, konsekwentnej i zdecydowanej pracy wychowawczej. To też stała troska o podnoszenie poziomu wychowawczego szkoły tworzy główny środek zaradczy.

Jako środki natury doraźnej należy zastosować następujące:

1. Omówienie w sposób dostosowany do wieku młodzieży sprawy jej zachowania się, apel do ambicji młodzieży i dążenie do wytworzenia wśród niej zrozumienia ważności zagadnienia. Młodzież szkolna powinna wiedzieć, że swym postępowaniem musi dawać przykład innym, a nie wywoływać publiczną krytykę.
2. Poruszenie sprawy na zebraniach rodzicielskich i podkreślenie konieczności istotnego współdziałania domu i szkoły jako dwóch czynników współodpowiedzialnych za wychowanie młodzieży.
3. Energiczna i stanowcza postawa ogółu nauczycielstwa w przypadku stwierdzenia nieodpowiedniego zachowania się młodzieży.
   Zajmowana często przez nauczycielstwo postawa obojętna jest bardzo szkodliwa.
4. Staranna organizacja wycieczek szkolnych, szkolnej akcji obozowej i kolonijnej oraz troskliwa opieka nad młodzieżą.
   Z uchybień w tej dziedzinie należy wyciągać w odniesieniu do winnych nauczycieli konsekwencje służbowe.
5. Przestrzeganie porządku w schroniskach szkolnych. W związku z tym kierownicy szkolnych schronisk wycieczkowych jako odpowiedzialni za to przed swymi władzami są obowiązani w przypadkach nie stosowania się przez młodzież szkolną do obowiązujących przepisów zawiadamiać o tym zainteresowane Kuratoria Okręgów Szkolnych z podaniem nazwiska ucznia, nazwy szkoły, do której uczęszcza, miejscowości oraz opisu wypadku wraz z datą. Dyrekcje i Kierownictwa szkół zwrócą młodzieży uwagę na ten obowiązek kierowników szkolnych schronisk wycieczkowych.
6. Kontrola ze strony organów administracji szkolnej.
   Kuratoria Okręgów Szkolnych wydadzą specjalne polecenia organom administracji szkolnej i zwrócą uwagę na obowiązek czuwania nad należytą realizacją mojego zarządzenia.
7. Kontrola w miejscowościach odwiedzanych masowo przez wycieczki szkolne.
   Kuratoria Okręgów Szkolnych, w których znajdują się miejscowości masowo odwiedzane przez wycieczki szkolne, wydadzą szczegółowe zarządzenia mające na celu kontrolę zachowania się młodzieży w tych miejscowościach. Czynniki powołane do wykonywania kontroli mają obowiązek zawiadamiać zainteresowane Kuratoria analogicznie jak kierownicy szkolnych schronisk wycieczkowych o wypadkach nieodpowiedniego zachowania się młodzieży. Dyrekcje i Kierownictwa szkół zwrócą na to uwagę młodzieży szkolnej.

Kuratoria Okręgów Szkolnych podadzą bezzwłocznie szkołom do wiadomości moje zarządzenie.

W terminie do dnia 1 listopada oczekuję szczegółowego sprawozdania w poruszonej sprawie.

Podsekretarz Stanu:
(—) Jerzy Ferek Błeszyński

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr O.P. I-1/50/10. Katowice, dnia 17 czer. 1938 r.

Inspektoraty Szkolne, Dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych, Dyrekcje zakładów kształcenia nauczycieli oraz Kierownictwa szkół powszechnych i dokształcających

w województwie śląskim

oraz Dyrekcja Śląskiego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach

w sprawie zachowania się młodzieży szkolnej poza szkołą.

do wiadomości i ścisłego stosowania. Zorganizowaniem należytego nadzoru nad wycieczkami szkolnymi zajmą się Komisje Międzyszkolne, które mają obowiązek narówni z kierownikami szkolnych schronisk wycieczkowych zawiadamiania Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego — Wydziału Oświecenia Publicznego o rażących wypadkach nieodpowiedniego zachowania się młodzieży szkolnej.

Treść okólnika Ministerstwa należy omówić z młodzieżą przed zakończeniem b. roku szkolnego.

Szczegółowe sprawozdania złożą tut. Urzędowi Dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych, Dyrekcje zakładów kształcenia nauczycieli, Kierownictwa szkół dokształcających zawodowych oraz Inspektoraty Szkolne zbiorowo dla całego obwodu szkolnego — w nieprzekraczalnym terminie do dnia 1 października b. r. podając w nich ogólną charakterystykę zachowania się młodzieży poza szkołą, przy czym uwzględnić należy również ewent. spostrzeżenia co do zachowania się młodzieży z poza własnej szkoły, oraz zastosowane środki.

Analogiczne sprawozdania złożą w tym samym terminie kierownicy schronisk szkolnych.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

140.

WOJEWODA ŚLĄSKI.
Nr O.P. I-198/10.

Katowice, dnia 30 maja 1938 r.

OKÓLNIK Nr 2

o ulgach w opłatach szkolnych dla dzieci stałych pracowników Francusko-Polskiego Towarzystwa Kolejowego.

W sprawie ulg w opłatach szkolnych dla dzieci pracowników kolejowych Francusko-Polskiego Towarzystwa Kolejowego wyjaśniam, że postanowienia pkt. X b), XII a) i b) oraz XIII b), e), f) rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 30 września 1937 r. o opłatach szkolnych w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli, utrzymywanych przez Skarb Śląski, oraz Związki Komunalne, jak też przy egzaminach nauczycieli szkół powszechnych (Gazeta Urzędowa Wojew. Śląskiego — Dział Admin. Szkolnej Nr 10, poz. 282) oraz postanowienia pkt. IV a) b) i V. e) g) rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 30 września 1937 r. o opłatach szkolnych w szkołach zawodowych województwa śląskiego (Gazeta Urzędowa Woj. Śl. Dział Admin. Szk. Nr 10, poz. 283) odnoszą się również do stałych pracowników kolejowych Francusko-Polskiego Towarzystwa Kolejowego, do których zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 27 kwietnia 1931 r. o oddaniu „Francusko-Polskiemu Towarzystwu Kolejowemu", Spółce Akc. w Paryżu, kolei Herby Nowe—Gdynia z odnogą Siemkowice—Częstochowa do eksploatacji oraz o udzieleniu poręki państwowej (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350), mają zastosowanie wszelkie przepisy pragmatyczne i uposażeniowe, obowiązujące pracowników przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe.

Wojewoda Śląski:
w. z.:
(—) L. Malhomme,
p. o. II. Wicewojewody.

141.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publicznego.
Nr O. P. I-1-55/2.

Katowice, dnia 1 czerwca 1938 r.

OKÓLNIK Nr 3

w sprawie wytycznych, dotyczących wyposażenia i urządzania sal gimnastycznych i boisk szkolnych w szkolnictwie średnim.

Urząd Wojewódzki Śląski podaje do wiadomości i stosowania przytoczone niżej wytyczne, które obowiązują przy urządzaniu i wyposażeniu sal gimnastycznych i boisk szkolnych. Urząd Wojewódzki Śląski przypomina, że szczegóły budowy sal gimnastycznych, ich wymiarów, urządzeń i konserwacji sprzętu zawarte są w „Poradniku w sprawach nauczania i wychowania" Nr 3/5 1931 r.

Równocześnie Urząd Wojewódzki Śląski zarządza, aby Dyrekcje szkół porównały obecny stan sal i boisk z niniejszymi wytycznymi i nadesłały dane o brakach istniejących w tym zakresie w poszczególnych szkołach, wraz z planem usunięcia tych braków w niedługim czasie. Sprawozdania w tej sprawie przesyłać należy tut. Urzędowi w terminie do dnia 20 czerwca 1938 r.

Wytyczne dotyczące wyposażenia i urządzenia sal gimnastycznych i boisk szkolnych.

I. Sala gimnastyczna i jej wyposażenie.

Sala gimnastyczna powinna być czysta, widna i starannie wietrzona, o ile możności większych rozmiarów od następujących minimalnych: szerokość 9 m, długość 17 m, wysokość 4,5 m. Normą jest rozmiar sali taki, aby na ucznia grupy ćwiczącej przypadło około 5 m^2 podłogi sali. Większe i bogaciej wyposażone szkoły winny projektować sale długości 24 m, szerokości 12—13 m i wysokości 5,5—6 m.

W bezpośrednim sąsiedztwie sali gimnastycznej powinny się znajdować: pokoik dla nauczyciela, szatnie z umywalnią i ewentualnie natryskami, miejsce na sprzęt gimnastyczny, miejsce ustępowe.

Sala bez któregokolwiek z wymienionych pomieszczeń nie może całkowicie odpowiedzieć wymaganiom.

Na wyposażenie sali gimnastycznej składają się przyrządy i przybory.

Przyrządy konieczne są następujące:

20 podwójnych drabinek szwedzkich (przyściennych),
4 ławki szwedzkie,
1 tram dwudzielny, podwójny,
4 kraty trójdzielne,
4 drabiny pionowe,
1 skrzynia,
2 pary stojaków,
2 kozły (mniejszy i większy),
2 materace skórzane,
10 lin pionowych,
1 koń,
6 piłek lekarskich,
40 pałeczek drewnianych (30 cm dług. przez 3 cm średnicy).

Przyrządy pożądane są następujące:

drugi tram,
druga skrzynia,
liny skośne,
drabinki sznurowe,
4 piłki lekarskie.

Przybory mogą być używane te same, jak na boisku, należy je jednak w tym przypadku po każdym użyciu na boisku starannie oczyścić. Należy dążyć do tego, aby mieć osobny komplet piłek do ćwiczeń na sali.

II. Boisko szkolne i jego wyposażenie.

Boisko szkolne powinno mieć takie wymiary, aby można na nim zorganizować wszystkie gry, jakie przewiduje program ćwiczeń cielesnych z wyjątkiem gier polowych.

Konieczne są:

bieżnia o długości 60 m,
2 boiska do siatkówki o wymiarach 10 na 20 m,
2 boiska do koszykówki o wymiar. 45 na 23 m,
1 boisko do palanta, na którym można by również uprawiać grę w kwadrant o wymiarze 40 na 60 m (Boisko do palanta może się pokrywać z boiskiem do siatkówki i koszykówki),
miejsce do rzutów dyskiem i pchnięcia kulą oraz miejsce do rzutów oszczepem (może być połączone z boiskiem a zwłaszcza z boiskiem do gry w palanta),
skocznia o rozbiegu z trzech stron.

Pożądane jest osobne boisko do palanta i do szczypiórniaka w wymiarze 80 na 40 m.

Przybory konieczne są następujące:

4 piłki do siatkówki,
2 piłki do koszykówki,
2 piłki do szczypiórniaka,
szarfy do oznaczania partii,
dwie siatki do siatkówki,
6 dysków ćwiczebnych, 2 przepisowe,
12 oszczepów bambusowych, 2 klejone jesionowe,
po 5 kul: 2,5 kg, 4 kg, 5 kg,
2 pary stojaków do skoków,
8 chorągiewek do oznaczania granic boisk,
specjalnie zbudowana szafa na przybory, umożliwiająca należyte ich przechowanie i konserwację.

Przybory pożądane są następujące:

Przybory do gier wymienione jako konieczne w ilości dwukrotnej,
Przybory do gry w hokeja,
Przybory do szermierki przynajmniej na cztery pary,
Zapasowe łyżwy w większej ilości.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

142.

Wydział Oświecenia Publ.
Urząd Wojewódzki Śląski
Nr O.P. I-24/11.

Inspektoraty szkolne, Dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących zawodowych i zakładów kształcenia nauczycieli oraz Kierownictwa szkół dokształcających zawodowych w województwie śląskim

w sprawie stosunku młodzieży do organizacji pozaszkolnych.

Stwierdzono często wypadki wciągania młodzieży szkolnej do organizacji i stowarzyszeń pozaszkolnych w charakterze członków organizacji lub dopuszczania jej do udziału w różnych imprezach (ćwiczeniach i zawodach sportowo-gimnastycznych, pochodach, popisach, zlotach, występach itp.), urządzanych przez te organizacje wzgl. stowarzyszenia.

W związku z tym Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego przypomina, że młodzież szkolna może należeć tylko do kółek i zrzeszeń młodzieżowych, istniejących w danej szkole, a poza szkołą jedynie do międzyszkolnych kółek sportowych i drużyn harcerskich. (Okólnik Ministra W. R. i O. P. z dnia 3. IX. 1927 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 11, poz. 183).

Udział młodzieży szkolnej w organizacjach pozaszkolnych sportowo-gimnastycznych i uczestniczenia jej w imprezach, urządzanych przez te organizacje, wykluczają postanowienia okólnika Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 2. IX. 1927 r. w sprawie stosunku szkół do stowarzyszeń gimnastyczno-sportowych i udziału młodzieży szkolnej w zawodach gimnastyczno-sportowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 12, poz. 204). W myśl tego zarządzenia młodzież szkolna nie może należeć do żadnych organizacji sportowo - gminastycznych pozaszkolnych a tym samym brać udziału w zawodach i impre-

zach, urządzanych pod firmą lub w barwach takich organizacji.

Odnosi się to również do organizacyj i stowarzyszeń sportowo-gimnastycznych niemieckich jako też organizacyj takich jak „Elternverein“ czy „Ortsschulverein“, którym bez porozumienia z kierownikami szkół i bez ich zgody nie wolno urządzać z młodzieżą żadnych pochodów i wycieczek, ani jakichkolwiek publicznych obchodów, uroczystości lub podobnych imprez.

Celem zapobieżenia powtarzaniu się podobnych wypadków winny Dyrekcje wzgl. Kierownictwa szkół przypominać młodzieży co pewien okres czasu o niedopuszczalności należenia do organizacji pozaszkolnych i czynnego uczestniczenia w ich imprezach oraz omawiać te kwestie na zebraniach rodzicielskich.

W wypadkach niestosowania się młodzieży szkolnej do wspomnianych wyżej przepisów Dyrekcje wzgl. Kierownictwa szkół winny wyciągać odpowiednie konsekwencje, powiadamiając Inspektorat Szkolny wzgl. Wydział Oświecenia Publicznego o niestosowaniu się odnośnych stowarzyszeń do obowiązujących przepisów.

Dla informacji nadmienia się, że do następujących stowarzyszeń pozaszkolnych może należeć młodzież szkolna w Oddziałach, zorganizowanych dla niej w obrębie szkół i znajdujących się pod nadzorem władz szkolnych:

1) szkolne koła uczestników Tow. Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych,
2) gromady zuchowe i drużyny harcerskie,
3) szkolne koła Polskiego Czerwonego Krzyża,
4) szkolne koła Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej,
5) szkolne koła Polskiego Białego Krzyża.

Za Wojewodę:
(—) M. Zawidzki,
Naczelnik Wydziału Ośw. Publicznego.

143.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr O. P. I-58/6. Katowice, dnia 11 czerwca 1938 r.

Inspektoraty Szkolne, Dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych, Dyrekcje zakładów kształcenia nauczycieli oraz Kierownictwa szkół powszechnych i dokształcających zawodowych

w województwie śląskim

w sprawie podróży morskich i kursów żeglarskich organizowanych przez Ligę Morską i Kolonialną.

Urząd Wojewódzki zawiadamia, że Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 2 czerwca br. Nr II-W-4374/38 zakazało młodzieży szkolnej udziału w podróżach morskich na „Zawiszy Czarnym“, w okresie zajęć szkolnych.

Równocześnie Ministerstwo wyjaśniło, że zgodnie z postulatami Ministerstwa Liga Morska i Kolonialna zreorganizowała kursy żeglarskie nad jeziorem Narocz. Znosząc koedukację na terenie obozu nad Naroczem Zarząd L. M. K. zorganizował kursy w trzech turnusach: dwa dla chłopców i jeden dla dziewcząt.

Za Wojewodę:
(—) Mgr Mieczysław Gajer,
p. o. Kierownika Oddziału I Ogólnego
Referendarz.

144.

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego.
Warszawa.

Nr II W-4190/38. Dnia 28 maja 1938 r.

W sprawie wycieczek do Gdańska.

Ministerstwo uważa za pożądane, by szkoły, względnie organizacje młodzieży szkolnej i pozaszkolnej organizujące wycieczki nad morze, uwzględniały w swych programach także teren Wolnego m. Gdańska a przede wszystkim samo miasto Gdańsk.

Ze względu jednak na niewielką ilość polskich schronisk wycieczkowych w Gdańsku, rozporządzających zaledwie kilkudziesięciu łóżkami, jako punkt oparcia dla wycieczek do Gdańska należy uważać Gdynię, gdzie istnieje hotel turystyczny, dostosowany do potrzeb masowych wycieczek. Wycieczki po spożyciu w Gdyni śniadania mogły by udawać się pierwszym pociągiem rannym do Gdańska. W takim razie nic nie stoi na przeszkodzie, by tego rodzaju wycieczki młodzieży szkolnej i pozaszkolnej, zatrzymujące się w Gdańsku tylko przez jeden dzień lub część dnia, przybrały rozmiary nawet ruchu masowego.

Dla zapewnienia sobie przewodnika, wyżywienia i w ogóle opieki na terenie m. Gdańska, wycieczki młodzieży szkolnej i pozaszkolnej powinny być zgłaszane na 2 tygodnie przed przybyciem do Gdańska do Centrali Turystycznej przy Gminie Polskiej Związku Polaków w Gdańsku (Am Olivaer Tor 2/4).

Centrala Turystyczna jak również i Władze Rzeczypospolitej Polskiej na terenie Wolnego Miasta Gdańska nie będą mogły brać żadnej odpowiedzialności za pobyt na terenie Wolnego m. Gdańska wycieczek — dzikich — t. j. przyjeżdżających bez żadnego zawiadomienia lub nie przestrzegających ściśle terminu przyjazdu podanego w zgłoszeniu.

Wycieczki do Gdańska należy organizować głównie dla młodzieży starszej, uświadomionej co do roli Gdańska i jego stosunku do Polski i umiejącej patrzeć na zabytki architektoniczne tego miasta. Wygląd zewnętrzny oraz zachowanie się uczestników winny być takie, by wobec narodowości obcej nie przynosiły ujmy polskiej młodzieży szkolnej, za co też ponoszą odpowiedzialność organizatorzy wycieczek.

Równocześnie uchylam wydany w sprawie wycieczek szkolnych do Gdańska okólnik z dnia 29 kwietnia 1932 r. Nr I. W. F-1930/32.

Podsekretarz Stanu:
(—) Jerzy Ferek Błeszyński

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr O.P. I-59/39. Katowice, dnia 11 czerwca 1938 r.

Inspektoraty Szkolne, Dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych, Dyrekcje zakładów kształcenia nauczycieli oraz Kierownictwa szkół powszechnych i dokształcających zawodowych
w województwie śląskim
oraz Dyrekcja Śląskiego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach

do wiadomości i stosowania.

Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 29. IV. 1932 r. Nr I. W. F. 1930/32 ogłoszony został w Gazecie Urzędowej Województwa Śląskiego — Dział Administracji Szkolnej Nr 12/20 z dn. 15 czerwca 1922 r. pod poz. 42.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego

145.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydz. Ośw. Publ.
Nr O.P. II-93/K/10. Katowice, dnia 2. VI. 1938 r.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego ogłasza

KONKURS

na stanowisko **kierownika** publicznej szkoły powszechnej III. stopnia w **Książenicach** w powiecie rybnickim (mieszkanie służbowe).

Podania należycie poparte **dokumentami należy** wnosić drogą służbową **do Inspektora Szkolnego** w Rybniku w terminie 8 tygodniowym od daty niniejszego numeru Gazety Urzędowej **Województwa Śląskiego**.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.
Nr O. P. II-93/I-2.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego ogłasza

KONKURS

na stanowisko **kierownika** klasowej publicznej szkoły powszechnej nr 1 III stopnia **w Imielinie** w powiecie pszczyńskim (mieszkanie służbowe).

Podania należycie poparte dokumentami należy wnosić drogą służbową do Inspektoratu Szkolnego w Pszczynie w terminie 8 tygodniowym od daty niniejszego numeru Gazety Urzędowej Województwa Śląskiego.

Za Wojewodę:
(—) M. Zawidzki,
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

146.

Urząd Wojewódzki Śląski.
Nr O.P. V-214/4. Katowice, dnia 30 maja 1938 r.

w sprawie zezwolenia na prowadzenie kursu kierowców samochodowych.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego udzielił p. **Emanuelowi Kohutowi** w Katowicach, Sienkiewicza 17, odwołalnego zezwolenia na otwarcie i prowadzenie kursów pod nazwą „Prywatne Kursy dla Kształcenia Kierowców Samochodowych i motocyklowych „Motoryzacja“ w Katowicach, ul. Kościuszki 36.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

147.

Wyniki konkursu polonistycznego w szkołach średnich województwa śląskiego.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego komunikuje, że w wyniku konkursu polonistycznego, zorganizowanego na terenie województwa śląskiego w roku szkolnym 1937/38 w myśl pisma Urzędu Wojewódzkiego z dnia 28 września 1937 r. Nr O. P. III-157/23 (Gazeta Urzędowa Województwa Śląskiego — Dział Administracji Szkolnej Nr 11 z 1937 r.) Komisja Konkursowa ustaliła przy udziale delegata Polskiej Akademii Literatury p. Kornela Makuszyńskiego następujące wyniki konkursu:

I. nagrodę indywidualną przyznano Aurelii Łazarskiej, uczennicy VIII. kl. państwowego gimnazjum im. Bolesława Chrobrego w Pszczynie,

II. nagrodę indywidualną przyznano Mieczysławowi Porębskiemu, uczniowi VIII. klasy państwowego gimnazjum w Piekarach Śl.,

III. nagrodę indywidualną przyznano Apoloniuszowi Dłużniewskiemu, uczniowi VIII. klasy państwowego gimnazjum im. A. Mickiewicza w Katowicach.

Nagrodę zespołową przechodnią przyznano na rok szkolny 1937/38 zespołowi młodzieży klasy VIII. państwowego gimnazjum im. Bolesława Chrobrego w Pszczynie.

Tematy prac konkursowych były następujące:

a) Młodzież w literaturze polskiej — a my, młodzież dzisiejsza,

b) Myśl o czynie zbrojnym w dziełach pisarzy polskich w drugiej połowie XIX wieku.

Za Wojewodę:
(—) M. Zawidzki,
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

148.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr O.P. I-23/22. Katowice, dnia 13 czerwca 1938 r.

KOMUNIKAT

o wycieczkach do Rumunii.

Zarząd Koła Stowarzyszenia „Rodzina Urzędnicza“ w Krakowie organizuje w czasie od 3 do 24 lipca oraz od 3 do 24 sierpnia b. r. dwie wycieczki wypoczynkowe do Rumunii.

Od 4 lipca (sierpnia) do 23 lipca (sierpnia) b. r. program wycieczek przewiduje pobyt wypoczynkowy w Carmen Sylva nad Czarnym Morzem.

Cena udziału wynosi:

Kategoria A. 225 zł. — przejazd kolejowy na linii Śniatyń — Carmen Sylva tam i z powrotem III kl., paszport zagraniczny i wizy, zwiedzanie Bukaresztu, pobyt i utrzymanie w Carmen Sylva, transport 1 walizki.

Kategoria B. 245 zł. — świadczenia te same co i w kategorii A. oraz przejazdy kolejowe od i do Krakowa.

Dopłata za utrzymanie w wagonach restauracyjnych 16 zł.

Zgłoszenia na wycieczkę lipcową **do dnia 20 czerwca,** a na sierpniową **do dnia 20 lipca** przyjmuje p. Seweryn Szczepański, Kraków, Wielopole 19, Kuratorium Okręgu Szkolnego, który udzieli zgłaszającym się szczegółowych informacyj.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

149.

KOMUNIKAT

o nagrodach za podręczniki dla szkół zawodowych

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości, co następuje:

1. Izba Przemysłowo - Handlowa w Katowicach (Plac Wolności 12a) przeznaczyła w budżecie na r. bieżący 1.500 zł na subwencjonowanie podręczników dla szkół zawodowych (handlowych, przemysłowych i górniczych), nie wyłączając szkół dokształcających.

O subwencję mogą ubiegać się autorzy podręczników, dostosowanych do nowych programów i zatwierdzonych przez Ministerstwo W. R. i O. P.

O przyznaniu subwencji decyduje Zarząd Izby.

2. Izba Przemysłowo-Handlowa w Sosnowcu (ulica 3 Maja 28) przeznaczyła w budżecie na rok 1938 pewną kwotę na honoraria dla zamieszkałych na terenie województwa kieleckiego autorów podręczników dla szkół zawodowych przemysłowo-rzemieślniczych i handlowych (licealnych) oraz autorów prac z dziedziny techniki i organizacji handlu, które by mogły wzbogacić podręczną biblioteczkę kupca-detalisty. Zgłoszenia do Izby do dnia 1 września rb.

W związku z powyższym Ministerstwo przypomina, że spis najpotrzebniejszych podręczników został ogłoszony w Dz. Urzęd. Min. W. R. i O. P. Nr 7 z r. 1937. (Nr III PU-1717/38).

150.

KOMUNIKAT

o specjalnym numerze czasopisma młodzieży „Młody Kupiec“, poświęconym Centralnemu Okręgowi Przemysłowemu.

Ostatni marcowy numer czasopisma młodzieży kupieckiej „Młody Kupiec“ został poświęcony specjalnie Centralnemu Okręgowi Przemysłowemu — „Polska C“.

Zarówno sam temat, jak również układ i dobór materiału nadają temu numerowi pisemka szersze znaczenie, wychodzące poza ramy szkolnictwa handlowego.

Zagadnienie to, jako aktualne i mające doniosłe znaczenie dla rozwoju życia gospodarczego Polski, powinno być znane każdemu uczniowi i uczennicy szkoły średniej ogólnokształcącej i zawodowej.

Również niska cena pisemka, bo wynosząca 20 gr za egzemplarz, czyni numer ten dostępnym dla niezamożnej młodzieży. „Młody Kupiec“ jest wydawany przez Stowarzyszenie Nauczycieli Szkół Zawodowych w Warszawie. Adres Redakcji: Warszawa, ulica Chłodna 33, tel. 300-60. (Nr III H-2138/38).

151.

Komunikat o aparacie filmowym dla szkół typu Kodascope 16 mm.

W związku z zarządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 30 czerwca 1937 r. (Nr Szt-2544/37) w sprawie oceny typów aparatów filmowych dla szkół (Dz. Urzęd. Min. W. R. i O. P. Nr 8, poz. 232), tudzież w związku z okólnikiem Nr 104 z dnia 9 grudnia 1937 r. (II S-9783/37) i okólnikiem Nr 105 z dnia 9 grudnia 1937 r. (Szt-4653/37) w sprawie aparatów filmowych dla szkół (Dz. Urzed. Min. W. R. i O. P. Nr 14, poz. 429 i poz. 430) Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że uznaje za dozwolony do użytku zbiorowego w szkołach jako pomoc naukową typ aparatu filmowego „Kodascope 16 mm model EE“, ustalając zarazem cenę maksymalną zarówno aparatu, jakoteż zapasowych części wymiennych i dodatkowych, łącznie z dostawą do szkół.

1. Aparat filmowy niemy f-y „Kodak“ (Warszawa 1, Plac Napoleona 5) typu „Kodascope 16 mm model EE“ . . . . . . zł 442,75

Uwagi: Aparat powyższy nie nadaje się do udźwiękowienia; może służyć do wyświetlania filmów niemych oraz dźwiękowych jako niemych;

przystosowany jest do prądu stałego i zmiennego o napięciu 100—125 V lub przy użyciu opornicy o napięciu 120—250 V; dla miejscowości pozbawionych prądu może być użyty ten sam model, lecz przystosowany do prądu stałego z akumulatora samochodowego i zaopatrzony w motorek 6 V i żarówkę o napięciu 6 V, sile 72 W, pojemności 90 ampero-godzin; cena aparatu w tym zestawie bez akumulatora wynosi . . zł 477,25

2. Części wymienne i dodatkowe:

a) Lampa projekcyjna („Mazda") 400 W zł 44,—
b) Lampa projekcyjna („Mazda") 500 W zł 49,50
c) Lampa projekcyjna („Mazda") 750 W zł 55,—
d) Lampa projekcyjna 72 W na napięcie 6 V . . . . zł 16,50
e) Opornica do lampy projekcyjnej 400W zł 60,50
f) Opornica do lampy projekcyjnej 500W zł 93,50
g) Opornica do lampy projekcyjnej 750W zł 104,50
h) Obiektyw f-25 mm, f: d-2,5 . . . zł 55,—
i) Obiektyw f-50 mm, f: d-1,6 . . . zł 88,—
j) Obiektyw f-50 mm, f: d-2,5 . . . zł 47,30
k) Obiektyw f-25 mm, f: d-2,0 . . . zł 63,80

(Nr Szt-555/38)

KOMUNIKAT

Komunikat o aparacie filmowym dla szkół.

W związku z zarządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 30 czerwca 1937 r. (Nr Szt-2544/37) w sprawie oceny typów aparatów filmowych dla szkół (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 8, poz. 232) tudzież w związku z okólnikami Nr 104 z dnia 9 grudnia 1937 r. (II-S-9783/37) i Nr 105 z dnia 9 grudnia 1937 r. (Szt-4653/37) w sprawie aparatów filmowych dla szkół (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 14, poz. 429 i poz. 430), Ministerstwo W. R. i O. P. zawiadamia, że uznaje za dozwolony do użytku zbiorowego w szkołach jako pomoc naukową typ aparatu filmowego 16 mm P II model 4602 produkcji firmy „Eumig" (Wiedeń), ustalając zarazem cenę maksymalną zarówno aparatu, jakoteż części wymiennych i dodatkowych, łącznie z dostawą do szkół

1. Aparat filmowy niemy 16 mm f-my „Eumig" (Wiedeń) typu P II model 4602 („Petefrad" Warszawa, Nowy Świat 48) . . . . zł 633,62

Uwagi: Aparat powyższy nie nadaje się do udźwiękowienia; może służyć do wyświetlania filmów niemych oraz dźwiękowych jako niemych po wymianie bębenków o podwójnym uzębieniu na pojedyńcze uzębienie, która to wymiana następuje na żądanie bezpłatnie; przystosowany jest do prądu stałego i zmiennego o napięciu 110—220 V. Z lampą na 250 W aparat nie wymaga dodatkowej opornicy dla napięć, do których jest przystosowany, z lampami zaś na 375, 400 lub 500 W przy napięciu powyżej 130 V wymagana jest dodatkowa opornica.

2. Części wymienne i dodatkowe:

a) Lampa projekcyjna 250 W . . . zł 38,61
b) Lampa projekcyjna 375 W, 400 W, 500 W . . . . zł 60,17
c) Opornica . . . . zł 66,—
d) Obiektywy („Mayer Kinon Superior" lub „Som Bertiot Hermagis") f: d—1,6; f=35 mm lub f=50 mm lub f=65 mm . . . . zł 132,—

(Nr Szt-610/38).

152.

KOMUNIKAT

o nieodebranych akcjach Banku Polskiego.

Kuratorium Okręgu Szkolnego Brzeskiego w Brześciu nad Bugiem jest w posiadaniu nieodebranych akcyj Banku Polskiego i gotówki, pochodzącej z wymiany kuponów, należących do następujących osób: Elżbiety Łukaszewiczówny, Barbary Sopoćko, Anny Kobiankówny, Heleny Stadniewicz, Eudokii Pawliszyk, Mikołaja Bohdanowicza, Heleny Nowikowej i Antoniego Hermana.

Wzywa się osoby zainteresowane do zgłoszenia w powyższym Kuratorium miejsca swego pobytu i udowodnienia prawa do powyższych akcyj. (Nr I R-1351/38).

153.

Komunikat o Państwowym Wyższym Kursie Nauczycielskim w Warszawie.

W roku szkolnym 1938/39 grupa matematyczno-przyrodnicza na Państwowym Wyższym Kursie w Warszawie bedzie podzielona na dwie podgrupy. Na jednej podgrupie będzie wprowadzona obok matematyki biologia, fizyka i chemia, a na drugiej — matematyka, geografia, fizyka i chemia.

W ten sposób wszyscy kandydaci na grupę matematyczną są z obowiązani przygotować się do egzaminu z matematyki i fizyki, natomiast każdy kandydat wybiera sobie dowolnie biologię lub geografię. (Nr II P — 3343/38).

154.

Urząd Wojewódzki Śląski
WydziałOśw. Publ.
Nr O. P. I-59/37. Katowice, dnia 23 maja 1938 r.

KOMUNIKAT

o wycieczkach szkolnych do Wilna i Lwowa.

1) Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego zawiadamia, że Komisja Wycieczkowa Kuratorium Okręgu Szkolnego Wileńskiego udziela potrzebnej pomocy wycieczkom szkolnym, zjeżdżającym do Wilna dla złożenia hołdu Sercu Marszałka Piłsudskiego.

Ustalony przez wspomnianą Komisję program 3-dniowego pobytu w Wilnie przewiduje zwiedzenie: Ostrej Bramy, Żułowa, Cmentarza na Rossie, Pikieliszek i pamiątek Wilna. Koszt 3-dniowego pobytu w Wilnie wynosi 13.40 zł.

Zgłoszenia należy przesyłać bezpośrednio do Komisji Wycieczkowej Kuratorium Okręgu Szkolnego Wileńskiego na 10 dni przed przyjazdem. Przy zgłoszeniu wycieczki należy równocześnie przekazać Komisji całą należność, wpłacając ją na konto Nr 700.002 w P. K. O.

2) Równocześnie Urząd tutejszy komunikuje, że Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego zapewnia wszystkim wycieczkom uczniowskim i nauczycielskim opiekę, zakwaterowanie, tanie wyżywienie, ulgowe wstępy do muzeów i teatrów oraz opracowuje szczegółowe plany zwiedzań miasta i okolicy.

Zgłoszenia wycieczek należy kierować do Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego — Wydział Ogólny we Lwowie, ul. Karmelicka 4, na 12 dni przed przyjazdem z podaniem dnia i godziny przyjazdu oraz wyjazdu, ilości uczestników z uwzględnieniem płci i wieku (typ szkoły) oraz życzeń odnośnie do zakwaterowania i wyżywienia.

155.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr O. P. I. 23/6. Katowice, dnia 10 czerwca 1938 r.

KOMUNIKAT
o Nauczycielskim Ośrodku Morskim w Gdyni.

Utworzone pod powyższą nazwą stowarzyszenie otrzymało zatwierdzenie swego statutu przez Pomorski Urząd Wojewódzki w Toruniu dnia 1. 7. 1937 r.; działalnością swą obejmuje cały obszar Rzeczypospolitej Polskiej. W §§ 3 i 4 statutu wymienia jako cele swe i środki:

§ 3. Celem N. O. M. jest: a) uprawianie i rozwój sportu żeglarskiego, b) krzewienie praktycznej wiedzy morskiej i znaczenia naszych wód morskich, c) uprawianie turystyki na morzu.

§ 4. Dla osiągnięcia powyższych celów N. O. M. ma prawo:

a) zakładać i utrzymywać porty jachtowe i lokale klubowe,

b) urządzać regaty i wycieczki,

c) brać udział w regatach i konkursach krajowych i międzynarodowych,

d) urządzać wykłady, kursy i ćwiczenia praktyczne ze wszystkich działów wiedzy morskiej dla członków i odczyty dla szerszej publiczności,

e) zakupywać i budować wzorowe statki dla N. O. M. oraz ułatwiać nabywanie i kupowanie statków przez członków N. O. M.

f) zakładać i prowadzić wydawnictwa i biblioteki portów wodnych,

g) nawiązywać stosunki z innymi towarzystwami mającymi te same lub pokrewne cele,

h) organizować i wychowywać młodzież szkolną na żeglarzy morskich.

Stowarzyszenie zamierza wybudować na rok 1939 pierwszy jacht — dostosowany do wielkiej żeglugi i przeprowadzić szereg kursów i podróży dla nauczycieli i uczniów szkół z całego terenu Rzeczypospolitej.

Bliższe szczegóły, informacje i blankiety zgłoszeń mogą zainteresowani otrzymać bezpośrednio w Zarządzie N. O. M. w Gdyni, ul. Morska 79 — Gimnazjum Towarzystwa Szkoły Średniej.

156.

KOMUNIKAT
o terminach egzaminów dla kandydatów na stanowiska I kategorii w państwowej służbie administracyjnej.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że egzaminy dla kandydatów na stanowiska I kategorii w państwowej służbie administracyjnej odbywać się będą w ciągu całego roku — z wyjątkiem miesięcy lipca i sierpnia.

Kandydaci, zamierzający poddać się egzaminowi, powinni zgłosić przystąpienie do egzaminu pisemnie — bezpośrednio przewodniczącemu Komisji Egzaminacyjnej przy Ministerstwie W. R. i O. P., który zawiadomi ich o wyznaczonym dla nich przez Ministerstwo terminie egzaminu.

W zgłoszeniu należy podać numer i datę decyzji, którą dopuszczono kandydata do egzaminu.

Zachowanie drogi służbowej nie obowiązuje przy tym zgłoszeniu. (Nr BP-8907/38).

157.

KOMUNIKAT
o harcerskich kursach nauczycielskich w czasie ferii letnich 1938 r.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości, że w okresie ferii letnich br. odbędą się, w zależności od zgłoszenia się odpowiedniej liczby kandydatów, następujące kursy, mające na celu zaznajomienie nauczycielstwa z zasadami i metodami harcerstwa (prowadzenie drużyn i gromad, obozowanie, organizowanie wycieczek, ćwiczeń polowych itp.):

A. Kursy dla nauczycieli (mężczyzn):

I. Kursy dla pragnących zapoznać się z pracą harcerską i wziąć w niej bezpośredni udział, lub zaopiekować się drużyną harcerzy lub gromadą zuchów — chłopców:

1) Kurs na Podkarpaciu w Ośrodku Kursowym Wielkopolskiej Chorągwi Harcerzy organizuje Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego w czasie od 4 do 26 lipca.

Kurs odbędzie się w obozie pod namiotami. W programie kursu uwzględnione zostaną zarówno zagadnienia dotyczące pracy drużyn, jak i gromad zuchowych. Uczestnicy pracować będą w grupach, uwzględniających stopień ich znajomości pracy harcerskiej.

Wpisowe na kurs wynosi 10 zł. Opłata za pobyt wraz z pełnym utrzymaniem ok. 2 zł dziennie.

Zgłoszenia na kurs przesyłać należy bezpośrednio do Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego.

Wpisowe wpłacać należy równocześnie ze zgłoszeniem, przekazem pocztowym na adres: p. Wiktor Wiśniewski, okręgowy instruktor harcerstwa, Poznań, Kuratorium O. S., ulica Towarowa.

2) Kurs w Czuwajowie p. i st. kol. Puławy w Województwie Lubelskim, organizuje Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego w czasie od 9 do 29 sierpnia.

Kurs odbędzie się w obozie pod namiotami i przeznaczony jest dla opiekunów drużyn harcerskich i gromad zuchowych — nauczycieli szkół średnich i powszechnych.

Wpisowe na kurs wynosi 10 zł. Opłata za pobyt wraz z pełnym utrzymaniem 40 zł.

Zgłoszenia przesyłać należy bezpośrednio do Kuratorium O. S. Lubelskiego, wpisowe wpłacać należy równocześnie ze zgłoszeniem, przekazem pocztowym na adres: p. Dymitr Senatorski, okr. instruktor harcerstwa, Lublin, Kuratorium O. S., ulica Trzeciego Maja 6.

3) Kurs w Harcerskiej Szkole Instruktorskiej w Wielkich Górkach (p. i st. kolej. Skoczów w powiecie cieszyńskim) organizuje Główna Kwatera Harcerzy w czasie od 9 do 31 sierpnia.

Kurs odbędzie się pod namiotami i mieć będzie charakter informacyjny, wprowadzający przede wszystkim opiekunów drużyn i gromad w zagadnienia harcerskie i zuchowe.

Wpisowe na kurs wynosi 10 zł. Opłata za pobyt wraz z pełnym utrzymaniem około 2 zł dziennie.

Zgłoszenia przesyłać należy do Komendanta Harcerskiej Szkoły Instruktorskiej w Górkach Weilkich, p. Skoczów, wojew. śląskie. Wpisowe wpłacać należy równocześnie ze zgłoszeniem do P. K. O. na konto Nr 305.500 (właściciel konta: Ośrodek Harcerski w Górkach Wielkich), lub przekazem pocztowym na adres: p. Aleksander Kamiński, komendant Harcerskiej Szkoły Instruktorskiej w Górkach Wielkich, p. Skoczów, Wojew. Śląskie.

III. Kursy dla nauczycieli prowadzących pracę harcerską w ośrodkach wiejskich, organizuje Główna Kwatera Harcerzy w Szkole Instruktorskiej w Górkach Wielkich (poczta i stacja kolejowa Skoczów w powiecie cieszyńskim) w czasie:

1) od 25 lipca do 10 sierpnia,
2) od 11 sierpnia do 25 sierpnia.

Kursy odbędą się pod namiotami.

Wpisowe na kurs wynosi 5 zł. Opłata za pobyt wraz z pełnym utrzymaniem ok. 2 zł dziennie.

Zgłoszenia przesyłać należy do Komendanta Harcerskiej Szkoły Instrukt. w Górkach Wielkich, p. Skoczów, wojew. śląskie. Wpisowe wpłacać należy równocześnie ze zgłoszeniem do P. K. O. na konto Nr 305.500 (właściciel konta: Ośrodek Harcerski w Górkach Wielkich), lub przekazem pocztowym na adres: p. Aleksander Kamiński, komendant Harcerskiej Szkoły Instruktorskiej w Górkach Wielkich, p. Skoczów, Wojew. Śląskie.

B. Kursy dla nauczycielek:

1) Kurs dla nauczycielek, opiekujących się lub interesujących się pracą gromad zuchów — chłopców, organizuje Główna Kwatera Harcerzy w Harcerskiej Szkole Instruktorskiej w Górkach Wielkich (poczta i stacja kolejowa Skoczów w powiecie cieszyńskim) w czasie od 28 czerwca do 9 lipca.

Kurs odbędzie się częściowo pod dachem, częściowo pod namiotami.

W programie kursu uwzględnione będą zagadnienia wyłącznie związane z prowadzeniem gromad zuchów — chłopców.

Zgłoszenia na kurs przesyłać należy do Komendanta Harcerskiej Szkoły Instruktorskiej w Górkach Wielkich, p. Skoczów, wojew. śląskie. Wpisowe wpłacać należy równocześnie ze zgłoszeniem do KPO na konto Nr 305.500 (właściciel konta Ośrodek Harcerski w Górkach Wielkich), lub przekazem pocztowym na adres: p. Aleksander Kamiński, komendant Harcerskiej Szkoły Instruktorskiej w Górkach Wielkich, p. Skoczów, wojew. śląskie.

2) Ogólne kursy harcerskie, przeznaczone dla nauczycielek, pragnących zapoznać się z pracą harcerek i wziąć w niej bezpośredni udział lub zaopiekować się drużyną harcerek lub zuchów — dziewcząt, organizuje Główna Kwatera Harcerek:

1) w czasie od 26 czerwca do 16 lipca w okolicach Płocka (przeznaczony w zasadzie dla nauczycielek z O. S. Warszawskiego i Pomorskiego),

2) w czasie od 3 do 24 lipca w Karpatach Wschodnich (przeznaczony w zasadzie dla nauczycielek O. S. Lubelskiego, Krakowskiego i Śląskiego),

3) w czasie od 3 do 24 lipca na Pomorzu (przeznaczony w zasadzie dla nauczycielek O. S. Brzeskiego i Wileńskiego),

4) w czasie od 3 do 24 lipca na Łemkowczyźnie (w okolicy Gorlic w wojew. Krakowskim) (przeznaczony w zasadzie dla nauczycielek O. S. Lwowskiego, Poznańskiego i Wołyńskiego).

Kursy odbędą się częściowo pod dachem, częściowo pod namiotami.

Wpisowe na kurs wynosi 10 zł. Opłata za pobyt wraz z pełnym utrzymaniem 2,50 zł do 3,— zł dziennie zależnie od kosztów utrzymania w miejscowości, w której kurs się będzie odbywał.

Zgłoszenia przesyłać należy do Harcerskiej Szkoły Instruktorskiej w Buczu, poczta Skoczów, wojew. Śląskie. Wpisowe wpłacać należy jednocześnie ze zgłoszeniem do P. K. O. na konto Nr 180.077 (właściciel konta Kasa Komunalna miasta Skoczowa, Skoczów) na rachunek Harcerskiej Szkoły Instruktorskiej w Buczu.

3) Trzy kursy dla nauczycielek, które po ukończenia harcerskiego kursu ogólnego zapoczątkowały pracę harcerską, prowadzą drużyny lub zastępy próbne i pragną złożyć próbę na drużynową; organizuje Główna Kwatera Harcerek w Harcerskiej Szkole Instruktorskiej w Buczu w czasie od 3 do 24 lipca.

Jeden z powyższych kursów przeznaczony będzie dla drużynowych drużyn wiejskich i w programie uwzględni zakres i metody pracy harcerskiej w ośrodkach wiejskich.

Kursy odbędą się pod namiotami.

Wpisowe wynosi 10 zł. Opłata za pobyt wraz z pełnym utrzymaniem 2,50 zł dziennie.

Zgłoszenia przesyłać należy do Harcerskiej Szkoły Instruktorskiej w Buczu, poczta Skoczów, wojew. śląskie. Wpisowe wpłacać należy jednocześnie ze zgłoszeniem do P. K. O. na konto Nr 180.077 (właściciel konta Kasa Komunalna miasta Skoczowa, Skoczów) na rachunek Harcerskiej Szkoły Instruktorskiej w Buczu.

Zgłoszenia i zapisy.

Zgłoszenie na kurs winno zawierać następujące dane:

a) imię i nazwisko, adres, rok urodzenia, wyznanie, stanowisko służbowe,

b) czy zgłaszający się pracował w harcerstwie, jeśli tak, to należy podać krótki przebieg służby, czy pełnił obowiązki opiekuna drużyny harcerskiej, czy brał udział w obozach, koloniach, w jakich i w jakim charakterze,

c) czy odbył służbę wojskową, ewentualnie czy przeszedł przysposobienie wojskowe.

Termin zapisów upływa dnia 1 czerwca 1938.

Pomieszczenia, przejazdy, wyekwipowanie.

Uczestnicy (czki) kursów pomieszczeni będą w namiotach, względnie pod dachem w spólnych salach i korzystać będą z wspólnej kuchni.

Koszty przejazdów ponoszą uczestnicy, przy czym korzystać będą z przejazdów kolejowych, przysługujących uczestnikom obozów harcerskich za opłatą biletu według taryfy specjalnej.

Uczestnicy przywieźć winni z sobą wyekwipowanie, do którego należy: koc, siennik, prześcieradło na łóżko i pod koc, plecak, pantofle, kostium gimnastyczny lub lekkoatletyczny, kostium kąpielowy, koszulka barwy khaki i spodenki dla mężczyzn, sukienka szara i beret dla kobiet, obuwie wycieczkowe, przybory do jedzenia.

Kandydaci(tki), przyjęci(te) na kurs otrzymają szczegółowe informacje oraz wskazówki w sprawie przejazdu. (Nr II W-2315/38).

158.

KOMUNIKAT

o kursie przeszkolenia higienicznego dla nauczycielstwa szkół powszechnych.

Państwowa Szkoła Higieny w Warszawie z inicjatywy i w porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego organizuje w okresie od 27 czerwca do 16 lipca włącznie XVI kurs przeszkolenia higienicznego dla nauczycieli(lek) szkół powszechnych.

Program kursu będzie obejmował następujące działy:

1) higienę otoczenia (higienę budynku i urządzeń szkolnych, uzdrowotnienie miast i wsi);

2) higienę ucznia (odżywianie, praca umysłowa), wzrok, słuch i mowa, narządy oddychania, pierwsza pomoc w nagłych wypadkach);

3) higienę społeczną (walka z chorobami zakaźnymi, gruźlica, alkoholizm, zagadnienia seksualne, pielęgniarstwo społeczne);

4) wychowanie higieniczne w szkole, propaganda higieniczna i wychowanie fizyczne.

Wykłady i ćwiczenia praktyczne odbywać się będą w Państwowej Szkole Higieny; w programie są ponadto pokazy i wycieczki.

Pomieszczenie i utrzymanie znajdą uczestnicy kursu w bursie Państwowej Szkoły Higieny. Koszty pobytu w bursie wynoszą 4 zł dziennie. 60 słuchaczom przyznany będzie zasiłek po 5 zł na częściowe pokrycie kosztów utrzymania w bursie. Resztę należności za pobyt tj. kwotę 55 zł oraz wpisowe w wysokości 4 zł uiszczą sami słuchacze. Z zasiłku będą mogli korzystać przede wszystkim kierownicy szkół z odległych województw.

Zgłoszenia na kurs czytelne z podaniem dokładnego adresu powinni kandydaci przesłać najpóźniej do dnia 20 czerwca 1938 r. bezpośrednio do Dyrekcji Państwowej Szkoły Higieny w Warszawie, ul. Chocimska 24 zawiadamiając o tym równocześnie Inspektorat Szkolny. W zgłoszeniach kandydaci winni wyraźnie zaznaczyć, czy zamierzają korzystać z bursy.

O przyjęciu na kurs oraz o przyjęciu do bursy kandydaci zostaną powiadomieni przez Dyrekcję Państwowej Szkoły Higieny.

W razie przyjęcia do bursy kandydat winien całkowitą opłatę za czas pobytu w bursie uiścić w Sekretariacie Szkoły niezwłocznie po przybyciu na kurs. (Nr II W-2421/38).

159.

KOMUNIKAT

o przejazdach wycieczek młodzieży szkolnej statkami po Wiśle.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości, że Polska Żegluga Rzeczna „Vistula“ utrzymuje w bieżącym roku komunikację statkami osobowymi na przestrzeni Warszawa — Płock — Toruń — Grudziądz — Gdańsk do Gdyni, oraz Warszawa — Dęblin — Puławy — Kazimierz — Dolny — Zawichost — Sandomierz, umożliwiając w ten sposób wykorzystanie dla celów turystyczno - krajoznawczych całej spławnej Wisły.

Wycieczki szkolne korzystają na statkach Polskiej Żeglugi Rzecznej „Vistula“ z 40% zni-

żek, przy czym na każdą grupę 10 osób jedna otrzymuje przejazd bezpłatny.

Ceny za przejazdy wycieczek szkolnych w grupach powyżej 10 osób wynoszą w klasie III:

	w jedną stronę zł	w obie strony zł
Z Warszawy do Płocka	1,80	2,30
„ „ „ Torunia	3,20	4,—
„ „ „ Grudziądza	4,10	5,20
„ „ „ Gdańska	5,40	6,80
„ „ „ Gdyni	5,60	7,—
„ „ „ Puław	1,80	2,30
„ „ „ Kazimierza	2,20	2,80
„ „ „ Sandomierza	3,80	4,80
Z Sandomierza do Gdyni	7,50	9,40

(Nr II W—393/38).

160.

KOMUNIKAT

o powiastkach propagujących walkę z jaglicą.

Sekcja Jaglicy Polskiego Tow. Okulistycznego wydała powiastki propagujące walkę z jaglicą:

1) Jak Wojtek swoją rodzinę od jaglicy ratował? w opracowaniu Dr Ludwika Rostkowskiego;

2) „Magdusine oczy" w opracowaniu Dr Marii Bogusławskiej. Powiastki te nadają się do rozpowszechnienia w szkołach powszechnych, zwłaszcza w okolicach, w których jaglica panuje. Pierwsza przeznaczona jest na teren wiejski.

Broszurki z powiastkami są do nabycia w Pol. Tow. Higienicznym (Warszawa, Karowa 31) w cenie 10 zł za 100 sztuk.

Kuratoria przedrukują komunikat w swoich dziennikach urzędowych. (Nr II W-1441/38).

161.

Komunikat o czasopiśmie „Kobiety w Pracy".

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zwraca uwagę na czasopismo „Kobiety w Pracy", wydawane przez Spółdzielnię „Gontyna" (Warszawa, ul. Krucza 37 m. 5), które się nadaje do czytelni i bibliotek szkół zawodowych żeńskich stopnia licealnego. (Nr III PU-2389/38).

162.

KOMUNIKAT O WYDAWNICTWACH

Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło do użytku szkolnego następujące książki i pomoce szkolne dla szkół powszechnych, średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli.

Książki pomocnicze dla uczniów:

Baley S. Zarys psychologii w związku z rozwojem psychiki dziecka. Nakład Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa. B. d. — jako książka pomocnicza w zakładach kształcenia nauczycieli. (Nr II Pr-14006/35).

Golias M. Hellada. Wydawnictwo Księgarni K. S. Jakubowskiego. Lwów 1938 — dla uczniów w lic. ogóln. (Nr Pr-16066/38).

Książki do bibliotek uczniowskich:

Berent W. Fachowiec. Pisma T. I. Nakład Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1933 — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-16389/38).

De Vigny A. Laurette ou le cachet rouge. Opracowała H. Nieniewska. Biblioteczka Francuska. Z. 15. Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa. 1938. w lic. ogóln. (Nr II Pr-16081/38).

Doroszewski W. Myśli i uwagi o języku polskim. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa 1937 — dla gimnazjum i liceum. (Nr II Pr-15769/37).

Gerson-Dąbrowska M. Włóczęga. Opowieść dla młodzieży. Zajmujące Czytanki — Nr 100. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa — dla młodzieży od lat 11—13. (Nr II Pr-16088/38).

Iłłakowicz J. K. Opowieść o moskiewskim męczeństwie. Złoty wianek. Nakład Księgarni F. Hoesicka. Warszawa 1927—dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-16388/38)

Kaden-Bandrowski J. Zawody. Nakład Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska". Warszawa, 1922 — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-16411/38).

Kornecki J. Oświata polska na Litwie i Rusi w czasie wielkiej wojny. Z przedmową St. Zielińskiego. Pamiętnik kresowy. Zeszyt II. Warszawa 1937 — do bibl. uczn. w zakładach kształcenia nauczycieli. (Nr II Pr-15592/37).

Kotarbiński T. Z zagadnień ogólnej teorii walki. Wydawnictwo Sekcji Psychologicznej Tow. Wiedzy Wojskowej. Skład: Główna Księgarnia Wojskowa. Warszawa 1938 — do bibl. uczn. zakładów kształc. nauczycieli. (Nr II Pr-15952/37).

Lofting H. Cyrk doktora Dolittle. Wydawn. J. Mortkowicza. Warszawa. Kraków. 1937 — dla dzieci od lat 11 do 13. (Nr II Pr-16124/38).

Majewski E. W otchłaniach czasu. Nakład „Biblioteki Polskiej". Warszawa 1938 — dla młodzieży od lat 14—16. (Nr II Pr-16321/38).

Nałkowska Z. Dom nad łąkami. Wydanie II. Nakład Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-16333/38).

Pomarański S. W awangardzie. Ze wspomnień Piłsudczyka. Wydanie II. Nakład Wojskowego Instytutu Naukowo - Wydawniczego. Warszawa, 1934 — dla młodzieży od lat 15. (Nr II Pr-4421/34).

Przyborowski W. Olszynka Grochowska. Wyd. nowe z przedmową prof. H. Mościckiego. Nakł. Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska" 1938. (Nr II Pr-16376/38).

Rychliński J. B. Żagle na oceanie. Na podstawie dziennika jachtu „Orfeusz". Biblioteka „Ruń", Warszawa ul. Smolna 17 — dla młodzieży od lat 11 do 13. (Nr II Pr-16212/38).

Schieker-Ebe S. Was tun, Sibylle? Oprac. E. Szarlitt. Lektura niemiecka 9. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów 1937 — w liceach ogóln. oraz zakładach kształc. nauczycieli. (Nr II Pr-15322/37).

Szober St. Na straży języka. Szkice z zakresu poprawności i kultury języka polskiego. Nakład „Naszej Księgarni". Warszawa, 1937 — dla liceum. (Nr II Pr-15602/37).

Tacyt. Dialog o mówcach. Opracowany przez Ognisko Filologii klasycznej w Lublinie. Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Lublinie. Skład Główny: Księgarnia św. Wojciecha, Lublin, Poznań, Warszawa, Wilno 1937 — do bibliotek uczniowskich w lic. ogóln. wydz. humanistycznego i klasycznego. (Nr II Pr-16082/38).

Sieroszewski W. Marszałek Józef Piłsudski. Życiorys, wydanie trzecie przejrzane i poprawione przez autora. Nakład Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska". Warszawa, 1938 — dla uczniów w gimn. i lic. (Nr II Pr-16322/38).

Zawiszanka Z. Świt wielkiego dnia. Opowieść z dzieciństwa Marszałka Piłsudskiego. Wyd. drugie. Nakład Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska". Warszawa, 1938 — dla młodzieży od lat 11 do 13. (Nr II Pr-16375/38).

Wieroński T. Testament ideowo-wychowawczy Józefa Piłsudskiego. W świetle pism i przemówień. Nakład Gebethnera i Wolffa. Warszawa, 1937 — do bibliotek uczn. w zakładach kształcenia naucz. (Nr II Pr-15155/37).

Czasopisma do bibliotek uczniowskich:

Rodzina i dziecko. Czasopismo Zespołu Rodziców. Miesięcznik poświęcony zagadnieniom wychowania w domu, szkole i środowisku. Warszawa — do bibliotek uczniowskich w zakładach kształcenia nauczycieli. (Nr II Pr-15254/37).

Książki do bibliotek nauczycielskich:

Baley S. Zarys psychologii w związku z rozwojem psychiki dziecka. Nakład Książnicy - Atlasu. Lwów—Warszawa. B. d. (Nr II Pr-14006/35).

Berent W. Żywe kamienie. Dwa tomy. Pisma T. VI—VII. Nakład Gebethnera i Wolffa. Warszawa. 1933. (Nr II Pr-16403/38).

Doroszewski W. Myśli i uwagi o języku polskim. Wydawnictwo M. Arcta. Warszawa. 1937. (Nr II Pr-15769/37).

Ganszyniec R. Dzieje naszego abecadła. Nakład „Filomaty". Lwów. 1935. (Nr II Pr-13555/35).

Kornecki J. Oświata polska na Litwie i Rusi w czasie wielkiej wojny. Z przedmową St. Zielińskiego. Pamiętnik kresowy. Zeszyt II. Warszawa, 1937. (Nr II Pr-15592/37).

Kotarbiński T. Z zagadnień ogólnej teorii walki. Wydawnictwo Sekcji Psychologicznej Towarzystwa Wiedzy Wojskowej. Skład: Główna Księgarnia Wojskowa, Warszawa, 1938. (Nr II Pr-15952/37).

Leśmian B. Łąka. Nakład Towarzystwa Wydawniczego J. Mortkowicza. Warszawa—Kraków, 1937. (Nr II Pr-16120/38).

Millerówna R. i Rostkowska M. Wskazówki metodyczne do elementarza miejskiego „Pierwsza klasa pracuje". Nakł. Państwowego Wydawnictwa Książek Szkoln. Lwów, 1937. (Nr II Pr-15942/37).

Millerówna R. i Rostkowska M. Wskazówki metodyczne do elementarza wiejskiego „Pierwsza klasa pracuje". Nakł. Państwowego Wydawnictwa Książek Szkoln. Lwów, 1937. (Nr II Pr-15942/37).

Nałkowska Z. „Choucas". Powieść internacjonalna. Lwów—Warszawa. Nakład Książnicy - Atlas. (Nr II Pr-16332/38).

Rządkowski L. Encyklopedia Farmaceutyczna. Wydawcy: Leon i Wawrzyniec Misiak. Poznań. (Nr II Pr-15998/37).

Sieroszewski W. Marszałek Józef Piłsudski. Życiorys, wydanie trzecie przejrzane i poprawione przez autora. Nakład Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska", Warszawa 1938 — do bibliotek nauczycielskich szkół wszystkich typów. (Nr II Pr-16322/38).

Szober St. Na straży języka. Szkice z zakresu poprawności i kultury języka polskiego. Nakład „Naszej Księgarni". Warszawa, 1937. (Nr II Pr-15602/37).

Szuman St. i Skowron St. Organizm i życie psychiczne. Biblioteka Dzieł Pedagogicznych Nr 45 i 46. Nakład „Naszej Księgarni", Warszawa, 1934. (Nr II Pr-15308/37).

Wieroński T. Testament ideowo wychowawczy Józefa Piłsudskiego. W świetle pism i przemówień. Nakład Gebethnera i Wolffa. Warszawa. 1937. (Nr II Pr-15155/37).

Zieleniewski L. Ustawodawstwo językowe Rzeczypospolitej Polskiej. Skład Główny: Dom Książki Polskiej. Warszawa. 1930. (Nr II Pr-967/33).

Czasopisma do bibliotek nauczycielskich:

Rodzina i Dziecko. Czasopismo Zespołu Rodziców. Miesięcznik poświęcony zagadnieniom wychowania w domu, szkole i środowisku. Warszawa. (Nr II Pr-15254/37).

Pomoce szkolne do użytku poszczególnych uczniów:

Korbel S. Atlas geograficzny. Nakładem Wydawniczej Spółki Kartograficznej „Globus", Katowice, 1938 — drugie wydanie uzupełnione i poprawione — jako pomoc szkolną dozwoloną dla uczniów szkół średnich ogólnokształcących. (Nr II Pr-13514/35).

Pomoce szkolne dla nauczycieli:

Fredro Al. Paweł i Gaweł. Bajeczka o osiołku, Bajeczka o sowie, Rada małpa, że się śmieli — zalecono jako pomoc szkolną dla nauczycieli języka polskiego płytę gramofonową nagraną dwustronnie. (Nr II Pr-15393/37).

Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło następujące książki i pomoce naukowe dla szkół zawodowych:

Filmy nieruchome: „Włókiennictwo" seria Nr 449 — jako pomoc naukową w szkołach rolniczych i „Geografia ogólna" seria Nr 760 jako pomoc naukową dla kl. I gimnazjum kupieckiego i innych gimnazjów zawodowych. Nakład wytwórni „Ornak", Warszawa. (Nr III PU-206/38).

Jeziorkowska Aleksandra. Arytmetyka handlowa dla kl. I gimnazjum kupieckiego. Nakład Spółki Pedagogicznej S. A. Poznań. 1938. Cena zł 1,70 zł — jako podręcznik dla kl. I gimnazjum kupieckiego. (Nr III PU-119/37).

Jungman F. „Il faut apprendre le français" — podręcznik do nauki języka francuskiego dla liceów zawodowych i szkół dla dorosłych. Część I. Nakł. Książnicy-Atlas. Warszawa, 1938. Cena wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publiczn. Szkół Powszechnych 2,80 zł — jako podręcznik do nauki języka francuskiego, jako drugiego, w kl. I liceów handlowych i administracyjnych. (Nr III PU-211/38).

Modes Dudrewiczowa Maria. Gipiury irlandzkie, Koronki siatkowe i inne koronki. Metodyczny podręcznik dla szkoły i domu, z reprodukcjami rozmaitych motywów. Kraków. Nakład autorki 1938 — jako książkę pomocniczą do gimnazjów koronkarsko-hafciarskich i na kursy koronkarskie oraz do bibliotek nauczycielskich szkół powszechnych. (Nr III PU-254/38).

Opowieści przyrodnicze pod red. Z. Bohuszewiczówny Nr 2. Helena Grotowska. Mechanik Jur. Wydanie II. Nakł. Naszej Księgarni S. A. Zw. Naucz. Pol. Warszawa, 1938 — jako książkę do bibliotek uczniowskich w szkołach mechanicznych stopnia niższego i gimnazjalnego oraz w szkołach dokształcających zawodowych. (Nr III PU-242/38).

Ministerstwo W. R. i O. P. zaleca do bibliotek nauczycielskich wydawnictwo pt.: Marchacz W. Krajobraz Śląska Polskiego. Wydawnictwo Instytutu Śląskiego. Katowice, 1936. (Nr II Pr-14430/36).

Ministerstwo W. R. i O. P. zaleciło do bibliotek nauczycielskich wydawnictwo pt.: Książkiewicz M. Zarys Geologii Śląska. Wydawnictwo Instytutu Śląskiego. Katowice. 1936. (Nr II Pr-14428/36).

Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdza do bibliotek uczniowskich w liceach i gimnazjach ogólnokształcących oraz w zakładach kształcenia nauczycieli wydawnictwo pt.: Battaglia A. Górnictwo Śląskie. Wydawn. Instytutu Śląskiego. Katowice. 1936. (Nr II Pr-14427/36)

Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło do użytku szkolnego następujące książki i pomoce szkolne dla szkół powszechnych, średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli.

Podręczniki szkolne.

A. Dla liceów ogólnokształcących:

Bednarowski A. Opowieść Eneasza (Wergiliusz, druga i trzecia pieśń Eneidy). Teksty łacińskie dla liceum humanistycznego i klasycznego. Nakładem Wyd. Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów 1938 — dla uczniów kl. I liceum ogólnokształcącego wydziału humanistycznego i klasycznego. (Nr II Pr-16048/38).

Golias M. Wergiliusz. Pierwsza pieśń Eneidy. Teksty łacińskie dla liceum humanistycznego i klasycznego Nr 8. Nakładem Wydawnictwa Zakładu Narodowego im Ossolińskich. Lwów 1938 — dla uczniów liceów ogólnokształcących wydziału humanistycznego i klasycznego. (Nr II Pr-16047/38).

M. Tullius Cicero. De Officiis. Wybór. Teksty łacińskie dla liceum humanistycznego i klasycznego Nr 2. Nakł. Wydawnictwa Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów, 1937 — dla uczniów kl. I liceów ogólnokształcących wydziału humanistycznego i klasycznego. (Nr II Pr- 15616/37).

B. Dla szkół z niemieckim językiem nauczania:

Die Reise ins Tausendland. Rechenbuch für die 3. Klasse der Volksschulen mit deutscher Unterrichtssprache in Polen. Verlag Księgarnia W. Johne's Buchhandlung. Bydgoszcz, Plac Wolności 1 — dla 3 klasy szkół powszechnych z niemieckim językiem nauczania.

Greger O. Rechnen und Raumlehre für die 5. Klasse der Volksschulen mit deutscher Unterrichtssprache in Polen. Verlag W. Johne's Buchhandlung, Bydgoszcz, Plac Wolności 1 — dla uczniów 5 kl. szkół powszechn. (Nr II Pr-14088/35).

Krüger S. Arithmetik u. Algebra für die II. Gymnasialklasse. Verlag: Księgarnia W. Johne's Buchhandlung. Bydgoszcz, Plac Wolności 1 — dla uczniów II. klasy gimnazjum. (Nr II Pr-14085/35).

Krüger S. Arithmetik u. Algebra für die III. Gymnasialklasse. Verlag: Księgarnia W. Johne's Buchhandlung. Bydgoszcz, Plac Wolności 1 — dla III. klasy gimnazjum. (Nr II Pr-14086/35).

Krüger S. Geometrie für die II. Gymnasialklasse. Verlag: Księgarnia W. Johne's Buchhandlung. Bydgoszcz, Plac Wolności 1 — dla uczniów II klasy gimnazjum. (Nr II Pr-14972/37).

Książki pomocnicze dla uczniów:

Dembowski J. W poszukiwaniu istoty życia. Historia naturalna jednego pierwotnika. Z dziedziny nauki i techniki. T. 6. Biblioteka Popularno-Naukowa. Wydawnictwo „Mathesis Polskiej", Warszawa, 1934 — dla uczniów liceum ogólnokształcącego. (Nr II Pr-15208/37).

Hartleb K. Kultura Polski od zarania dziejów po dni ostatnie. Wypisy źródłowe opatrzone rycinami. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1938 — dla uczniów liceum i gimnazjum. (Nr II Pr-16192/38).

Witwicki W. Rozmowa o jedności prawdy i dobra. Nakład Filomaty. Lwów, 1936 — jako książkę pomocniczą przy nauce propedeutyki filozofii dla uczniów liceum ogólnokształcącego. (Nr II Pr-15245/37).

Książki do bibliotek uczniowskich:

Bayger J. A. Klucz do oznaczania płazów i gadów. Zeszyt II Klucza do oznaczania zwierząt kręgowych Polski. Wydanie drugie. Wydawnictwo Koła Przyrodników Studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego. Kraków, 1937 — dla liceów przyrodniczych. (Nr II Pr-16008/38).

Bernay H. Les chasseurs de papillons. Opracowała K. Zgleczewska. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1936 — dla gimnazjów ogólnokształcących. (Nr II Pr-15903/37).

Besbre P. Le naufrage mystérieux. Opracowała O. Opólska. Wydanie drugie. Lektura francuska 3. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów 1937 — dla gimnazjów ogóln. (Nr II Pr-15936/37).

Brzechwa J. Tańcowała igła z nitką. Rysunki F. Themerson. Nakładem Wydawnictwa J. Mortkowicza.

Warszawa-Kraków, 1938 — dla dzieci od lat 7—9. (Nr II Pr-16123/38).

Dembowski J. Darwin. Ze świata przyrody Nr 4. Wydawnictwo „Naszej Księgarni". Warszawa, 1936 — dla liceów ogólnokształcących wszelkich typów. (Nr II Pr-15950/37).

Dickens K. Oliwer Twist. Oprac. T. Togzaj. Nakł. J. Przeworskiego, Warszawa, 1937 — dla gimnazjów ogólnokształcących. (Nr II Pr-15589/37).

Duszyńska J. Szarusia. Nakładem Państw. Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów 1938 — dla dzieci od lat 7 do 9. (Nr II Pr-16151/38).

Durant W. Życie i twórczość wielkich filozofów z przedmową prof. Dr Hansa Driesche. Przełożył z upoważnienia autora Leo Belmont. Nakład Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Książki. Warszawa—Kraków—Poznań—Lwów. B. d. — dla liceum. (Nr II Pr-15607/37).

Hawthorne N. Mity Greckie. Spolszczyła M. J. Lutosławska. Nakł. Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska". Warszawa 1937 — dla dzieci od lat 11—13. (Nr II Pr-16114/38).

Jaboune. Les jumeaux Pois. Oprac. I. Pepłowska. Lektura francuska 6. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych, Lwów 1936 — dla szkół średnich ogólnokształcących. (Nr II Pr-15901/37).

Jaboune. Les Dimanches de la Famille Pointu. Opracowała I. Pepłowska. Lektura francuska 11. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkoln. Lwów 1937 — dla gimnazjum ogólnokształcącego. (Nr II Pr-15935/37).

Januszewska H. Jak polska pyza wędrowała. Nakładem M. Arcta. Warszawa, 1938 — dla dzieci od lat 9 do 10. (Nr II Pr-16100/38).

Kazuro. Pieśni dziecięce dwugłosowe. Op. 55. Wydawnictwo „Naszej Księgarni", Warszawa — dla gimnazjów żeńskich. (Nr II Pr-15293/37).

Keltie J. S. Gilmour S. S. Adventures of Exploration. Bock III. Oprac. X. Żytomirska - Grzebieniowska. Lektura Angielska 9. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1937 — dla gimnazjów ogólnokształcących. (Nr II Pr-15928/37).

Lubicz-Niezabitowski E. Klucz do oznaczania zwierząt ssących Polski. Zeszyt E. Wydanie II. Wydawn. Koła Przyrodników Uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego. Kraków, 1933 — dla liceów przyrodniczych. (Nr II Pr-16008/38).

Lepecki M. B. Z Marszałkiem Piłsudskim w Egipcie. Wydanie II. Nakład Towarzystwa Wydawniczego Rój, Warszawa, 1938 — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-16037).

Macgregor M. Stories of King Arthur's Knights Opracowała H. Karczewska. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów, 1937 — dla gimnazjów ogólnokształcących. (Nr II Pr-15948/37).

Sawicki F. Ks. Dusza nowoczesnego człowieka. Tło moralne i religijne akcji katolickiej. Wydanie drugie. Nakład Księgarni św. Wojciecha. Poznań, 1935 — dla liceów. (Nr II Pr-13914/35).

Sevrette G. Au pays des binious. Opracowała K. Zgleczewska. Lektura francuska 8. Nakł. Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów 1937 — dla gimnazjów ogólnokształcących. (Nr II Pr-15906/37).

Sieroszewski W. Na kresach lasów. Powieść. Nakład Biblioteki Polskiej. Warszawa. B. d. — dla gimnazjów i liceów. (Nr II Pr-14703/37).

Śląsk Cieszyński w obrazach. Nakład Towarzystwa Przemysłu Ludowego. Cieszyn 1937. (Nr II Pr-15454/37)

Themerson S. Przygód Marcelianka Majster-Klepki Historyj 6. Nakł. Wydawnictwa J. Morkowicza. Warszawa—Kraków, 1933 dla dzieci od lat 9 do 10. (Nr II Pr-16122/38).

Woroniecki O. J. Pełnia modlitwy. Studium teologiczne dla inteligencji. Wydanie drugie. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha, Poznań — Warszawa — dla liceów ogólnokształcących. (Nr II Pr-13915/36).

Wzorce zdobnictwa ludowego na Śląsku Cieszyńskim. Nakład Towarzystwa Przemysłu Ludowego i Domowego. Cieszyn 1937 — dla szkół średnich ogólnokształcących. (Nr II Pr-15453/37).

Książki do bibliotek uczniowskich dla szkół z niemieckim językiem nauczania:

Mahr K. Zwieselchen und der Osterhaus. K. Thienemanns Verlag in Stuttgart — dla dzieci od 8 do 10 lat. (Nr II Pr-15411/37).

Müllenhoff E. Onkel Nikolaus. D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1925 — dla młodzieży od 11 do 13 lat. (Nr II Pr-15412/37).

Rewald R. Rudi und sein Radio. D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1931 — dla młodzieży od 10 do 14 lat. (Nr II Pr-15434/37).

Welsch M. Princess Gänselore. D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1931 — dla dzieci od 8 do 10 lat. (Nr II Pr-15410/37).

Fromme M. Die Königsmaus. D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1927 — dla dzieci w wieku od lat 7—12. (Nr II Pr-15417/37).

Geiger-Gog A. Himmelsschlüssel. D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1931 — dla dzieci w wieku 7—8 lat. (Nr II Pr-15401/37).

Geiger-Gog A. Peterle u. andere Märchen. D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1931 — dla dzieci od 7—8 lat. (Nr II Pr-15402/37).

Geiger-Gog A. Fiete, Paul und Kompanie. D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1932 — dla młodzieży do lat 14. (Nr II Pr-15408/37).

Geist M. Ich hatt' einen Kameraden. Die Geschichte des Hundes Fritz. K. Thienemanns Verlag Stuttgart — dla dzieci do lat 14. (Nr II Pr-15406/37).

Griese Fr. Die Wagenburg. Langen - Müller, München, — dla młodzieży od lat 12. (Nr II Pr-14779/36).

Grühl W. Aus der Untersekunde ins Innere Abessiniens. Köhler, Minden — dla młodzieży niem. od 12 do 16 roku, dla polskiej od IV kl. gimn. (Nr II Pr-14779/36).

Gulbrassen. Und ewig singen die Wälder. Langen-Müller, München — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-14779/36).

Hanstein O. v. Vom Segelschiffsjungen zum Lloydkapitän. Köhler, Minden — dla dzieci od lat 10. (Nr II Pr-14779/36).

Hepner K. Rudi, Rosel und Reiss, der Hund. K. Thienemanns Verlag Stuttgart — dla dzieci od 14 do 16 lat. (Nr II Pr-15395/37).

Heye A. Unterwegs. Langen-Müller, München — dla młodzieży od lat 12. (Nr II Pr-14779/36).

Hirsch K. Die Geschichte von Otto. D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1930 — dla dzieci do lat 10. (Nr II Pr-15439/37).

Hofmann B. M. Resi. D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1928 — dla dzieci do lat 10 przede wszystkim dla dziewczynek. (Nr II Pr-15422/37).

Jo Mihaly. Kasperltheater. D. Gundert Verlag. Stuttgart, 1929 — dla dzieci do lat 14. (Nr II Pr-15413/37).

Jürgens H. Bursok der Faulpelz. D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1926 — dla dzieci od 10 do 14 lat. (Nr II Pr-15423/37).

Kay L. Schachtelhannes. D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1929 — dla dzieci do lat 10. (Nr II Pr-15429/37).

Kloerss S. Die silberne Orgel. K. Thienemanns Verlag, Stuttgart, dla młodzieży powyżej lat 16. (Nr II Pr-15394/37).

Kolbenheyer. Die Brücke. Verlag Langen A. Müller G.-München — dla młodzieży szkół średnich powyżej 14 lat. (Nr II Pr- 15562/37).

Matthiessen W. Der brave Knipperdalles und andere Märchen. K. Thienemanns Verlag, Stuttgart — dla dzieci do lat 10. (Nr II Pr-15424/37).

Mechow K. B. Reiter im Krieg. Verlag A. Langen— G. Müller, München — dla chłopców w wieku 14—16 lat wszystkich typów szkół mniejszości niemieckiej w Polsce. (Nr II Pr-15517/37).

Model E. Zwei Freunde und andere Geschichten. K. Thienemanns Verlag, Stuttgart — dla dzieci do lat 12. (Nr II Pr-15432/37).

Morstatt E. Kiboko. D. Gundert Verlag, Stuttgart. 1931 — dla dzieci od lat 9 do 10. (Nr II Pr-15399/37).

Öhler-Heimerdinger E. Chinesenbuben. D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1931 — dla chłopców w latach 11 do 14. (Nr II Pr-15440/37).

Ponten J. Auf zur Wolga. Hermann Schaffstein Verlag in Köln — dla młodzieży w latach 12—15 szkół wszystkich typów. (Nr II Pr-15489/37).

Rësy von Känel. Das singende Herzlein. D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1932 — dla dzieci do lat 10. (Nr II Pr- 15404/37).

Rosenstangel H. Vom Mars zur Erde. K. Thienemanns Verlag, Stuttgart — dla młodzieży ponad 15 do 16 lat. (Nr II Pr-15409/37).

Sapper A. Frieder. D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1930 — dla dzieci od 7—10 lat. (Nr II Pr-15416/37).

Sapper A. Lili. D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1929 dla młodzieży żeńskiej od lat 9 wzwyż. (Nr II Pr-15433/37).

Schieber A. Bilde Hasenfuss. D. Gundert Verlag, Stuttgart. 1930 — dla młodzieży od 10 do 11 lat. (Nr II Pr-15404/37).

Schieber A. Der Zeitungsbub. D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1931 — dla dzieci do lat 12. (Nr II Pr-15425/37).

Schieber A. Annegret. D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1930 — dla dzieci do lat 10. (Nr II Pr-15428/37).

Schuhmacher F. Klein — Ulli. G. Gundert Verlag, Stuttgart, 1931 — dla dzieci od 10 do 12 lat. (Nr II Pr-15426/37).

Steinbiss. Die Lichtträgerin. K. Thienemanns Verlag, Stuttgart, — dla młodzieży powyżej lat 16. (Nr II Pr-15396/37).

Thoma L. Kaspar Lorinser. A. Langer (G. Müller) München. 1937 — dla młodzieży szkół powszechnych zwłaszcza wiejskich w latach 12 do 14. (Nr II Pr-15577/37).

Thoma L. Das lustige Geschichtenbüchlein. A. Langer (G. Müller) München — dla młodzieży wszystkich typów szkół powyżej lat 14-tu. (Nr II Pr-15578/37).

Wiechert E. Der Todeskandidat. Albert Langen. (Georg Müller) München — dla młodzieży szkół średnich powyżej lat 14-tu. (Nr II Pr-15492/37).

Wörner Th. Engelein Urselkind. D. Gundert, Stuttgart, 1931 — dla dzieci od lat 7—8. (Nr II Pr-15398/37)

Wörner Th. Die Männlein vom Mummelsee. D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1931 dla dzieci do lat 10. (Nr II Pr-15437/37).

Wörner Th. Im Reich der Blumenkönigin. D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1931 — dla dziewcząt do lat 12.

Vesper W. Das harte Geschlecht. Langen-Müller, München, — dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-14779/36).

Zeller H. I. Vom kleinen Konrad und seinem grossen Kürbis. D. Gundert Verlag, Stuttgart, 1931 — dla dzieci do lat 12. (Nr II Pr-15407/37).

Książki do bibliotek nauczycielskich.

Głuska D. i Goryński L. Sposoby poznania dziecka. Metody badania psychologicznych. Biblioteka Popularno-Naukowa Instytutu Higieny Psychicznej Nr 10. Wydawnictwo Polskiego Towarzystwa Higienicznego w Warszawie. (Nr II Pr-15467/37).

Suchodolski B. Polityka Kulturalno - Oświatowa w Polsce Współczesnej. Nakład „Naszej Księgarni". Warszawa, 1937. (Nr II Pr-15307/37).

Tołstoj A. Piotr Pierwszy. Wydanie II. Tom I i II. Nakład Wydawnictwa J. Przeworskiego. Warszawa, 1936. (Nr II Pr-14706/36).

Bayger J. A. Klucz do oznaczania płazów i gadów Zeszyt II Klucza do oznaczania zwierząt kręgowych Polski. Wydanie drugie. Wydawnictwo Koła Przyrodników Studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego. Kraków, 1937 — do bibliotek nauczycielskich gimnazjów oraz liceów ogólnokształcących wszystkich typów. (Nr II Pr-16008/38).

Dembowski J. W poszukiwaniu istoty życia. Historia naturalna jednego pierwotnaka. Z dziedziny nauki i techniki. T. 6. Biblioteka Popularno-Naukowa. Wydawnictwo „Mathesis Polskiej". Warszawa, 1934. (Nr II Pr-15208/37).

Durant W. Życie i twórczość wielkich filozofów z przedmową prof. Dr Hansa Driescha. Przełożył z upoważnienia autora Leo Belmont. Nakład Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Książki. Warszawa—Kraków —Poznań—Lwów. B. d. (Nr II Pr-15607/37).

Gojawiczyńska P. Ziemia Elżbiety. Wydanie II. Wydawnictwo „Roju“. Warszawa, 1937. (Nr II Pr-14702/37).

Lubicz-Niezabitowski E. Klucz do oznaczania zwierząt ssących Polski. Zeszyt I. Wydanie drugie. Wydawnictwo Koła Przyrodników Uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego. Kraków, 1933 — do bibliotek nauczycielskich gimnazjów oraz liceów ogólnokształcących wszystkich typów. (Nr II Pr-16008/38).

Minucjusz Feliks. Octavius. Z łaciny tłumaczył, dał wstęp i objaśnienia J. Sajdak. Wydawnictwo Księgarni Uniwersyteckiej, Poznań, 1925. (Nr II Pr-23930/30)

Sawicki F. Ks. Dusza nowoczesnego człowieka. Tło moralne i religijne akcji katolickiej. Wydanie drugie. Nakład Księgarni św. Wojciecha. Poznań, 1935. (Nr II Pr-13914/35).

Siedlecki F. Studia z metryki polskiej. Część I. Metr sylabiczny a inne polskie systemy metryczne. Skład Główny w Domu Książki Polskiej. Wilno. 1937. (Nr II Pr-16006/38).

Witwicki W. Rozmowa o jedności prawdy i dobra. Nakład Filomaty, Lwów, 1936 — dla zakładów kształcenia nauczycieli. (Nr II Pr-15245/37).

Woroniecki O. J. Pełnia modlitwy. Studium teologiczne dla inteligencji. Wydanie drugie. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. Poznań—Warszawa. (Nr II Pr-13915/36).

Wzorce zdobnictwa ludowego na Śląsku Cieszyńskim. Nakład Towarzystwa Przemysłu Ludowego i Domowego. Cieszyn, 1937 — do bibliotek nauczycielskich oraz do bibliotek zakładów kształcenia nauczycieli. (Nr II Pr-15453/37).

Lektura z dziedziny języka polskiego:

Gąsiorowski W. Huragan. Powieść historyczna z epoki napoleońskiej w przeróbce dla młodzieży dokonanej przez autora. Wydanie siódme. Nakł. J. Przeworskiego. Warszawa, 1937 — jako lekturę dla II klasy gimnazjum. (Nr II Pr-15481/37).

Czasopisma dla młodzieży.

Tribune de jeunes générations. Miesięcznik. Warszawa — do bibliotek uczniowskich w gimnazjach ogólnokształcących dla młodzieży III i IV klasy. (Nr II Pr-14936/37-A).

„Kinderfreunde, Blätter für deutsche Kinder in Polen. Verlag W. Johne's Buchhandlung, Bydgoszcz, Plac Wolności 1 — czasopismo do bibliotek uczniowskich szkół powszechnych z niemieckim językiem nauczania. (Nr II Pr-15257/37).

Pomoce szkolne do użytku zbiorowego:

Kolej linowa na Kasprowy Wierzch. Obraz krajoznawczy Nr 752. (Nr II Pr-16028/38).

Suchodolski J. Obrona Częstochowy. Obraz Nr 147. Nakład Salonu Malarzy Polskich. Kraków. (Nr II Pr-16137/38).

Janiszewski M. Fizyczna mapa Polski. Podziałka: 1 : 1.000.000. Wydawnictwo „Naszej Księgarni“. Warszawa — w szkołach powszechnych i gimnazjach ogólnokształcących. (Nr II Pr-14800/37).

Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło następujące książki i pomoce naukowe dla szkół zawodowych:

Alan Dane. Łatwa ekonomika. Z oryginału angielskiego przełożył i przystosował Wacław Skrzywan. Nakład Książnicy - Atlas, Lwów — Warszawa, 1937 — jako książkę pomocniczą dla uczniów gimnazjum kupieckiego II stopnia i niższych klas liceów oraz dla nauczycieli i do bibliotek szkolnych. (Nr III PU-215/37)

„Zeszyt wzorów i formularzy“ w opracowaniu H. Suchońskiego, skł. gł. Księgarnia „Wiedza“ w Sosnowcu, ul. 3 Maja 8 — cena 60 gr — jako pomoc naukową przy nauczaniu korespondencji w szkołach dokształcających zawodowych. (Nr III PU-249/38).

Łucja Charewiczowa: KOBIETA W DAWNEJ POLSCE DO OKRESU ROZBIORÓW. „Kultura Polska i Obca“ pod redakcją K. Hartleba. Tom I. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. 8⁰ Str. 106 + 2 nlb. 18 rycin. Cena zł 1,80.

W 8 rozdziałach omawia autorka ogólny układ życia kobiety staropolskiej, wychowanie, małżeństwo, zajęcia, uzdolnienia, zamiłowania, stosunek do książki oraz udział w piśmiennictwie, uwzględniając zarówno sferę szlachecką jak i mieszczańską. Treści książki dopełniają: indeks nazwisk oraz obfity wykaz literatury przedmiotu. — Książka stanowi tom pierwszy cyklu „Kultura Polska i Obca“ zawierającego rozprawy syntetyczne z dziedziny historii kultury.

Stanisł. Łempicki: OPIEKUNOWIE KULTURY W POLSCE. „Kultura Polska i Obca“ pod redakcją K. Hartleba. Tom II. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. 8⁰. Str. 90 + 1 nlb., 21 rycin. Cena zł 1,50.

Praca prof. Łempickiego stanowiąca pierwszy zarys syntetyczny dziejów mecenatu kulturalnego w Polsce, omawia działalność opiekunów i protektorów kultury polskiej, od Kazimierza Wielkiego poczynając a na ostatnich, współczesnych nam twórcach wielkich fundacji kończąc.

Józef Skoczek: STOSUNKI KULTURALNE POLSKI z ZACHODEM W XV WIEKU. „Kultura Polska i Obca“ pod redakcją K. Hartleba. Tom III. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. 8⁰ Str. 86 + 1 nlb. 10 rycin. Cena zł 1,50.

Książka składa się z 6 rozdziałów. Rozdział I omawia przełom kulturalny zachodzący w Polsce XV w. pod wpływem humanizmu i renesansu. Rozdział II charakteryzuje rolę cudzoziemców w tym przełomie, rozdział III — osobę i działalność Kallimacha. Rozdział IV poświęcony jest wielkim soborom w. XV i ich znaczeniu dla kultury Polski, rozdział V O kulturze miast polskich. Ostatni wreszcie VI rozdział książki zawiera uwagi syntetyczne stosunku Polski w. XV do kultury Zachodu i Południa. Treść dopełniają bibliografia przedmiotu oraz indeks.

Bronisl. Nadolski: KIERUNKI ROZWOJOWE DZIEJOPISARSTWA STAROPOLSKIEGO. „Kultura Polski i Obca“ pod redakcją K. Hartleba. Tom IV. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. 8⁰. Str. 70 + 1 nlb. 30 rycin. Cena zł 1,50.

Książka jest zarysem syntetycznym rozwoju dziejopisarstwa staropolskiego od czasów najdawniejszych do rozbiorów Rzplitej. Opowiada tam autor o najdawniejszych zapiskach rocznikarskich, o pierwszych kronikarzach: Gallu - Anonimie, Kadłubku i Janku z Czarnkowa, ojcu historiografii polskiej — Długoszu, historykach epoki renesansowej i saskiej, wreszcie o rozkwicie dziejopisarstwa staropolskiego za Stanisława Augusta.

Książka zaopatrzona jest w indeks nazwisk oraz wykaz bibliografii przedmiotu.

Antoni Knot: DZIEJE SZKOLNICTWA WOJSKOWEGO W POLSCE. „Kultura Polska i Obca“ pod redakcją K. Hartleba. Tom V. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. 8⁰. Str. 122 + 1 nlb., 48 rycin. Cena zł 2,20.

Książka dr Knota omawia dzieje szkolnictwa i wychowania wojskowego w Polsce od czasów wczesnego średniowiecza do Wielkiej Wojny. Autor charakteryzuje ogólnie wychowanie rycerskie w Polsce średniowiecznej oraz wysiłki w kierunku zorganizowania szkolnictwa wojskowego w wieku XVI i XVII, a przedstawia obszerniej rozwój polskich szkół wojskowych za Stanisława Augusta oraz dzieje ich w okresie porozbiorowym aż do powstania Legionów Piłsudskiego. — Książka zaopatrzona jest w indeks, bibliografię oraz słowniczek wyrazów mało znanych, w szczególności staropolskich terminów wojskowych.

Artur Śliwiński: KONSTYTUCJA TRZECIEGO MAJA. Wydanie czwarte. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. 8⁰. Str. 99 + 3 nlb., 15 ilustracji. Cena zł 2,—.

Nowe wydanie monografii A. Śliwińskiego o Konstytucji Trzeciego Maja.

Dr Stefan Górniak i Leopold Paszek: KSIĘGOWOŚĆ W HANDLU HURTOWYM. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 179 + 3 nlb. Cena zł 3,50.

Praca ta wespół z poprzednio wydaną przez tychże autorów „Księgowością w handlu detalicznym“ wyczerpuje zagadnienie księgowania i bilansowania w przedsiębiorstwach kupieckich.

Podręcznik opracowany jest w sposób uwzględniający potrzeby praktyki księgowej oraz wymagania władz skarbowych. Oparty na programie gimnazjum kupieckiego, przeznaczony jest w zasadzie do użytku szkolnego, odda jednak usługi także i kupiectwu jako praktyczny poradnik we wszystkich sprawach związanych z księgowością.

Maria z Colonna - Walewskich Wielopolska: OBYCZAJE TOWARZYSKIE. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 207. Cena zł 3,60.

Praca składa się z siedmiu części. Część I poświęcona jest życiu rodzinnemu i stosunkom w domu. Część II omawia zachowanie się poza domem. Część III dotyczy stosunków towarzyskich, wizyt i tytułów. Część IV zawiera luźne rady i uwagi na temat rycerskości w życiu. Część V omawia przyjecia oficjalne, ich rodzaje, stroje, odznaczenia, zachowanie się w czasie rozmaitych uroczystości, stosunki ze światem oficjalnym, dyplomatycznym etc. Część VI poświęcona jest specjalnie ubiorom. Część VII wreszcie zawiera wskazówki co do korespondencji i telefonów.

Dr J. Sztaudynger: MARIONETKI. Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 148, zł. 4,40.

Zadaniem tej rozprawki o marionetkach jest oświetlenie problemu lalki-aktora pod wszelkimi możliwymi względami. J. Sztaudynger bada lalki z punktu widzenia religii, polityki, estetyki, obronności granic, pedagogiki i etyki. Zastanawia się nad ich nazwami, nad wiekiem ich powstania, nad ich ojczyzną i nad sposobem powstania, wreszcie nad konstrukcją lalek i konsekwencjami stąd wynikającymi.

J. German: AMARANTY. Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 640, zł. 14,50. Powieść z lat 1803 do 1813.

A. Bedyński: LICEA ZAWODOWE. (Współpraca Domu i Szkoły. Z. 17). Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 44, zł. 1,20.

Książeczka A. Bedyńskiego ma na celu poinformować społeczeństwo a zwłaszcza rodziców i młodzież w wieku szkolnym, o rodzajach i zadaniach nowopowstających w Polsce liceów zawodowych.

St. Smreczyński: Z ZAGADNIEŃ MECHANIKI ROZWOJU. Bib. Biologiczna. Zesz. 5. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 58, zł 1,20.

St. Skowron: HORMONY. (Bibl. Biologiczna. Zesz. 7). Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 48, zł. 1,20.

W szeregu rozdziałów zaznajamia autor czytelnika z pojęciem hormonów, z oddziaływaniem ich na ustrój, omawia wartość tego działu biologii dla medycyny i wprowadza czytelnika w biologiczne znaczenie systemu dokrewnego jako drugiego obok systemu nerwowego mechanizmu uzgodnienia i zespolenia pracy narządów w ustroju.

M. Jeżewska: PODANIE O PIAŚCIE. (Teatr Polski Żywej). Książnica - Atlas. Lwów - Warszawa. Str. 88, zł. 3,40. — Jest to udramatyzowana legenda z czasów bajecznych naszych dziejów.

M. Billiżanka i L. Tommy: ROBINSON KRUZOE. (Teatr Polski Żywej. Nr 4), Książnica - Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 64. Zł. 1,40. — Pełna życia sztuka dla dzieci i młodzieży szkolnej.

A. Ostrowski: ZBIÓR PRZEPISÓW O SZKOLNICTWIE AKADEMICKIM. (Ustawy, rozporządzenia, okólniki). Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 368. Zł. 6,40.

Zbiór powyższy dzieli się na cztery części: I. Ustrój szkół akademickich, II. Profesorowie i pomocnicze siły naukowe, III. Organizacja studiów i egzaminów w uniwersytetach, IV. Prawa i obowiązki studentów.

Część I zbioru obejmuje normy ustrojowe, przede wszystkim ustawę o szkołach akademickich, część II przepisy o stosunku służbowym profesorów i pomocniczych sił naukowych, przepisy uposażeniowe, dyscyplinarne itp.; część III zawiera szczegółowe przepisy o organizacji i toku studiów i egzaminów na wszystkich wydziałach uniwersytetów, wreszcie część IV rozmaite przepisy, normujące stanowisko studenta (m. i. przepisy o opłatach szkolnych i egzaminacyjnych, o stypendiach

i innych formach pomocy dla młodzieży, o uzyskiwaniu stopni naukowych, o nostryfikacji zagranicznych dyplomów naukowych, o stowarzyszeniach akademickich itd.) Orientację ułatwiają liczne odsyłacze, obszerny spis treści, a przede wszystkim szczegółowy indeks rzeczowy.

„PRZYRODA I TECHNIKA“ czasopismo poświęcone popularyzacji nauk technicznych i przyrodniczych. Redakcja dr A. d'Abancourt Koczwarowa. Lwów—Warszawa. Książnica-Atlas.

Nr 3 *„Przyrody i Techniki“* poświęca wiele miejsca kulturze przed i wczesnohistorycznej Polski, której stan da się doskonale zrekonstruować na podstawie wykopalisk prof. Kostrzewskiego w górze zamkowej Gniezna. Uczony ten w art. Gniezno pogańskie i wczesnohistoryczne w świetle ostatnich wykopalisk kreśli życie i zajęcie ludności zamieszkującej ten najstarszy gród polski. Wbrew rozpowszechnionemu przez niemieckich badaczy mniemaniu, że wszelki kunszt rzemieślniczy polski był dziełem osadnictwa niemieckiego, które w wieku XIII po napadach tatarskich miało dopiero nieść ze sobą zdobycze kultury do dzikiej i barbarzyńskiej Polski, możemy na podstawie wykopalisk gnieźnieńskich stwierdzić z całą pewnością, że Polska Mieszka I-go, Bolesława Chrobrego nie tylko kwitnęła wspaniałymi sadami brzoskwiń, wiśni i czereśni (te ostatnie znane w Niemczech są dopiero w wieku XIV) i bogatymi łanami zbóż, ale posiadała garncarzy, cieśli, bednarzy, kołodzieji, garbarzy, szewców, rymarzy, tkaczy, kowali, złotników, a także nie na ostatnim miejscu porała się handlem.

Aklimatyzacja obcych naszej faunie zwierząt jak daniele, muflony, bizony i bobry amerykańskie jest tematem dłuższego artykułu pióra inż. Lindenmanna. O obserwatorium na Kasprowym pisze jego kierownik dr Stenz. O drogach rozwoju przemysłu sztucznych włókien pisze inż. Żyliński. Poza tym liczne zagadnienia techniczne i praktyczne zapełniają omawiany nr 3 tego pisma.

W Nr 4 *„Przyrody i Techniki“* znajdujemy opis wrażeń z Yellow Stone Parku w Stanach Zjednoczonych Ameryki Półn. pióra Z. Gąsiorowskiej, ilustrowany szeregiem zdjęć fotograficznych. Ponadto artykuły: Z. Urbańskiego o mięczakach z Wielkopolski z ilustracjami (zdjęcia autora znanego przyrodnika fotografa). E. Stenza o Zorzy polarnej. J. Kameckiego o pasywacji metali, inż. Kolisa o regulacji rzek, ilustrowany zdjęciami z robót regulacyjnych. — Wśród notatek zasługują na uwagę artykuliki: o porcie rybackim w Wielkiej Wsi, o znaczeniu ziemniaków w odżywianiu, W jaki sposób obecnie nauka walczy z psuciem się produktów spożywczych, jakie są obecnie najnowsze metody tej walki.

St. Górniak i E. Ehrlich: TECHNIKA HANDLU HURTOWEGO. Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 128. Zł. 3—.

Książka obejmuje następujące działy: istota handlu hurtowego, hurt samodzielny i fabryczny, przedsiębiorstwa hurtowe w Polsce, handel artykułami wolnego obrotu (z uwzględnieniem charakterystyki wolnego obrotu, podziałem artykułów itp. zagadnień oraz podaniem szczegółowej organizacji handlu tymi artykułami przykładowo dla trzech branż, a mianowicie tekstylnej, spożywczej i kolonialnej), handel artykułami kartelowymi (istota kartelu, organizacja handlu tymi artykułami oparta na szczegółowo omówionych przykładach dla handlu węglem i cukrem), handel artykułami monopolowymi (istota monopolu, ważniejsze artykuły monopolowe: tytoń, sól i spirytus), tendencje rozwojowe w handlu hurtowym, korespondencja hurtownika (zakupy i sprzedaż towarów), skup i sprzedaż artykułów rolniczych (charakterystyka zbytu artykułów rolniczych, zakres skupu, sortowanie i standaryzacja, opakowanie i przewóz, przechowanie, finansowanie i ryzyko, sprzedaż, spółdzielczy skup i zbyt artykułów rolnych, przemysł ludowy i zbyt jego wyrobów, ingerencja i pomoc państwa w zakresie zbytu artykułów rolniczych, szczegółowa organizacja skupu i zbytu ważniejszych artykułów rolnych, a to: zboża, ziemniaków, nasion, nabiału, jaj, lnu, wełny, owiec, warzyw, zwierząt rzeźnych), komis i ajentura wraz z techniką pracy akwizycyjnej, organizacje kupieckie.

„ŚWIAT I ŻYCIE“ Zarys encyklopedyczny współczesnej wiedzy i kultury pod redakcją Prof. Dr Zygmunta Łempickiego. Ukazał się zeszyt 10 tomu V-tego wydawnictwa zawierający informacje encyklopedyczne na litery M—O. Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa.

J. Marchlewski: ZWIERZĘTA GINĄCE I ICH OCHRONA (Ptaki i ssaki). Książnica-Atlas Lwów-Warszawa. (Biblioteka Biologiczna. Z. 8.) Str. 52, zł 1,40.

Po zaznajomieniu Czytelnika ze zwierzętami, które wyginęły doszczętnie dzięki działalności człowieka, opisuje autor rzadkie i ginące gatunki zwierząt na obszarze Polski oraz próby ich ochrony. Zwraca też uwagę na gatunki rzekomo szkodliwe dla gospodarki człowieka i ich znaczenie dla równowagi, jaka istnieje w przyrodzie.

W. Koehler: Owady. (Bibl. Biologiczna. Zesz. 2). Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 72. Zł 1,60.

Od krótkiego omówienia znaczenia praktycznego owadów rozpoczyna autor opis najciekawszych przejawów ich życia. W ogólnych zarysach omawia takie zagadnienia, jak troska o wychowanie potomstwa, życie socjalne itp. Ostatnia część — systematyka, potraktowana szkicowo, z uwzględnieniem przede wszystkim gatunków krajowych, zaś spośród nich takich, które mają praktyczne znaczenie w gospodarce człowieka. Książka ta dostarcza uczniom liceów przyrodniczych lektury pomocniczej z zakresu entomologii.

E. Tomaszewski Widmo niedźwiedzia. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 316. Zł 7,40.

Powieść historyczna z okresu wczesnego średniowiecza, kiedy to po śmierci księcia Jerzego II, Lwów zmagał się w walkach z Tatarami i Litwinami, a zrastał z Polską. Na tym podłożu historycznym rozwija się żywa i ciekawa akcja.

F. Jungman: Il faut apprendre le français. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 132. Zł 2,80.

Podręcznik ten przeznaczony jest dla nauki drugiego języka w liceach handlowych, administracyjnych, hotelarskich, to znaczy języka, którego nauka rozpoczyna się dopiero w kl. I licealnej.

Ze względu na metodyczne swe ujęcie a też i na nastawienie treścią swą na wiek ucznia, podręcznik ten nadaje się również dla szkół i kursów dla dorosłych. Odpowiednio stosowany w liceum ogólnokształcącym, może służyć przy nauce drugiego języka nadobowiązkowego w przeciągu dwóch lat przy dwóch godzinach tygodniowo.

Z. Maślankiewiczowa: Biologowie polscy. Bibl. Biologiczna. Zesz. 6. Książnica-Atlas. Lwów — Warszawa. Str. 76. Zł 1,50.

Zadaniem tej książki jest zaznajomienie czytelnika z najbardziej zasłużonymi polskimi przyrodnikami i ich pracami.

St. Pawłowski: Geografia jako nauka i przedmiot nauczania. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 215 Zł 4,50.

Książka ta zawiera szkice i studia z najrozmaitszych dziedzin geografii, naświetlające w sposób przystępny podstawowe zagadnienia zarówno co do istoty, jak i do metod stosowanych w tej gałęzi wiedzy. „Geografia", „Antropogeografia", „O znaczeniu geografii i o jej stanowisku w rzędzie nauk", „O przyrodniczych podstawach geografii i jej istocie", „Państwowo-wychowawcze znaczenie geografii", „O renesansie geografii politycznej", „O krajobrazie w antropogeografii", „Krajoznawstwo a geografia" — oto tytuły niektórych studiów.

B. Nawroczyński: Polska myśl pedagogiczna. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 296. Zł 6,—.

W pięciu rozdziałach tej książki autor przedstawił rozwój idei pedagogicznych w Polsce od czasu powstania u nas oryginalnych dzieł pedagogicznych w wieku Złotym aż po rok 1935. Czasy humanizmu, oświecenia i romantyzmu przedstawione są krótko; szczegółowiej nakreślona bliższa nam epoka pozytywizmu, główna zaś uwaga skupiona na okresie przedwojennym (1886—1914) i czasach współczesnych.

S. Baley: Psychologia wychowawcza w zarysie. (Bibl. Pedagogiczno-Dydaktyczna. T. 16). Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 686. Zł 15.—

Autor w tej nowej książce skupia uwagę wyłącznie na wychowawczych zagadnieniach, usiłując oświetlić je od strony psychologicznej. Analizuje psychiczne źródła wychowania, procesy wychowawcze opierające się na tych źródłach oraz wytwory, do których proces wychowawczy prowadzi. Szczegółowo omawia różne formy uczenia się naturalnego i sztucznego oraz wzajemny ich stosunek. Niemniej zajmuje się także tymi procesami, które czynne są w urabianiu sfery uczuć i woli. Osobny rozdział poświęca psychologicznym podstawom kształcenia charakteru.

Część szczegółowa zajmuje się krótko wychowaniem rodzinnym a następnie, znacznie obszerniej, wychowaniem szkolnym. Omawia psychologiczne podstawy metod nauczania oraz budowy programów szkolnych. Z zagadnień psycho-dydaktycznych zatrzymuje się autor szerzej nad psychologicznymi podstawami nauki czytania oraz nauki rachunków. Rozwija też teorię funkcji psychologa na terenie szkoły.

„Psychologia wychowawcza" przeznaczona jest przede wszystkim dla słuchaczy wyższych uczelni, studiujących pedagogikę. Korzystać z niej mogą dalej wykładowcy i uczniowie wszelkich wyższych kursów, których program obejmuje wykłady z psychologii wychowawczej. Służyć może jako lektura pomocnicza dla uczniów liceów pedagogicznych. A wreszcie może być ona przedmiotem poważnej lektury nauczycieli wszelkiej kategorii, którzy pragnęliby pogłębić swoją wiedzę o zjawiskach wychowawczych.

S. Szuman: Rozwój myślenia u dzieci w wieku szkolnym. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 250. Zł 5,40.

Nowa książka S. Szumana przedstawia wyniki badań, które pozwalają poznać odrębny charakter myślenia dzieci w wieku szkolnym oraz jego rozwój. Badania zostały przeprowadzone z pomocą szeregu specjalnych testów. Autor stara się wykazać, że badania inteligencji dzieci i młodzieży muszą przede wszystkim dążyć do poznania sposobów myślenia dziecka i sam w poszczególnych rozdziałach swojej książki poddaje myślenie dzieci szkolnych gruntownej analizie.

Część nieurzędowa.

ZAWIADOMIENIE.

Rektor Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie podaje do wiadomości, iż na zasadzie postanowienia Pana Ministra W. R. i O. P. z dnia 9. IV. 1938 r. (II S—3123/38) otwiera się w roku szkol. 1938/39 przy U. S. B. ogólnokształcące

PAŃSTWOWE LICEUM
im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich
dla młodzieży męskiej.

W roku 1938/39 będą uruchomione wydziały: **humanistyczny, matematyczno - fizyczny i przyrodniczy.**

Nadzór pedagogiczny nad Liceum sprawować będzie Rektor U. S. B.

Do Liceum mogą być przyjęci kandydaci, którzy ukończyli gimnazjum ogólnokształcące i złożą następujące egzaminy wstępne:

NA WYDZIAŁ	EGZAM. PIŚMIEN.	EGZAMIN USTNY	
humanistyczny	język polski	historia i język łaciński lub język obcy nowożytny	do wyboru kandydata
matematyczno-fizyczny	język polski	matematyka i fizyka lub chemia	do wyrobu kandydata
przyrodniczy	język polski	biologia i fizyka lub chemia	do wyboru kandydata

Egzaminy odbędą się dnia 24 czerwca r. b.

Kandydaci do Liceum im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich winni złożyć do dnia 22 czerwca r. b. w kancelarii Liceum:

1) podanie do Dyrekcji o przyjęcie,
2) metrykę urodzenia,
3) świadectwo szczepienia ospy,
4) świadectwo ukończenia gimnazjum oraz świadectwa roczne,
5) 2 fotografie,
6) kwit P. K. O. na wpłaconą na konto Liceum Nr 703,360 taksę egzaminacyjną w wysokości 10 zł.

Rada Pedagogiczna może zwolnić od egzaminu wstępnego kandydatów do Liceum na podstawie przedłożonych świadectw oraz opinii Dyrekcji gimnazjum, które kandydat ukończył.

Dla zdolnych, pracowitych a niezamożnych uczniów przewidziane są częściowe lub całkowite zwolnienia od czesnego oraz stypendia Ministerstwa W. R. i O. P.

Zgłoszenia przyjmuje i informacji udziela kancelaria Liceum, ul. Bakszta 15, tel. 28—28, codziennie w godz. 10—12.

Wilno, dnia 20 maja 1938 r.

Za **Rektora U. S. B.**
(—) Władysław Dziewulski.

KONKURS NA STYPENDIA.

Wzorem lat ubiegłych Książnica-Atlas S. A. ufundowała na rok szkolny 1938/39 **sześćdziesiąt stypendiów** dla ubogich uczniów szkół średnich w wysokości po zł 100,— każde. W bieżącym roku nasza Spółka wypłaci następujące stypendia:

1. Dwanaście stypendiów uczniom (uczennicom) szkół średnich ogólnokształcących, odznaczających się zamiłowaniem w nauce **języka polskiego.**
2. Dwanaście stypendiów uczniom (uczennicom) szkół średnich ogólnokształcących, odznaczających się zamiłowaniem do **matematyki.**
3. Dziesięć stypendiów uczniom (uczennicom) szkół średnich ogólnokształcących, odznaczających się zamiłowaniem do **historii.**
4. Sześć stypendiów uczniom (uczennicom) szkół średnich ogólnokształcących, odznaczających się zamiłowaniem w nauce **geografii.**
5. Pięć stypendiów uczniom (uczennicom) szkół średnich ogólnokształcących, odznaczających się zamiłowaniem w nauce **języków nowożytnych.**
6. Pięć stypendiów uczniom (uczennicom) szkół średnich ogólnokształcących, odznaczających się zamiłowaniem w nauce **filologii klasycznej.**
7. Dziesięć stypendiów uczniom (uczennicom) szkół handlowych odznaczających się dobrymi postępami w nauce **przedmiotów handlowych.**

Powyższe stypendia będą wypłacone w dniu Święta Niepodległości 11 listopada 1938 r. za pośrednictwem Dyrekcji Zakładu, do którego dany uczeń uczęszcza.

Zarząd S-ki Akc. „Książnica-Atlas" prosi uprzejmie wszystkie Dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących, liceów oraz szkół handlowych, aby raczyły w porozumieniu z Radą Pedagogiczną podać do wiadomości naszej Spółki za pomocą dołączonego druku, **w terminie do 10 października 1938 r.**, imię i nazwisko jednego ucznia (uczennicy), zasługującego na otrzymanie jednego z wyżej wymienionych stypendiów.

Przyznanie stypendiów nastąpi na posiedzeniu Rady Nadzorczej drogą losowania. Dlatego obok nazwiska ucznia, zakładu do którego uczęszcza, właściwego województwa oraz przedmiotu, w którym uczeń (uczennica) celuje, nie należy podawać żadnego uzasadnienia.

Zarząd Spółki Akcyjnej Książnica-Atlas,
Lwów, ulica Czarnieckiego 12,
Warszawa 1, Nowy Świat 59.

(Po dokładnym wypełnieniu przesłać w kopercie).

..................., dnia................1938 r.

Do

ZARZĄDU Ski Akc. KSIĄŻNICY-ATLAS
we LWOWIE
ul. Czarnieckiego l. 12

Dyrekcja..

w.............................. województwo..............................

w porozumieniu z Radą Pedagogiczną przedstawia jako kandydata na jedno ze stypendiów, wyszczególnionych w piśmie W. Panów z dnia 1 czerwca 1938 r.

....

(imię i nazwisko)

ucznia (uczennicę) klasy.................. tutejszego Zakładu, odznaczającego (odznaczającą) się zdolnościami i zamiłowaniem w nauce..

....

(Przedmiot nauki)

....

(Podpis)

Pieczęć Zakładu

KSIĄŻKI I CZASOPISMA
nadesłane do Redakcji.

Wiadomości Historyczno-Dydaktyczne, organ Polskiego Tow. Historycznego dla spraw nauczania historii. Redakcja: Lwów, Stryjska 18. Prenumerata roczna — 4 zeszyty — 8 zł, zeszyt pojed. 2,50 zł.

Treść: zeszytu 1, rocznika VI: Józef Klik: Zagadnienia dydaktyczne na I Zjeździe historyków czechosłowackich. — Józef Ligęza: Po pierwszym roku pracy nad realizacją programu historii w klasie IV gimn. — Recenzje i sprawozdania. Zapiski bibliograficzne. Kronika.

Muzeum — czasopismo pedagogiczne, poświęcone sprawom wychowania, nauczania i organizacji szkolnictwa, organ T. N. S. W. Red. i Admin.: Lwów, Łyczakowska 5. Prenumerata roczna 10 zł, zeszyt pojed. 2,50 zł.

Treść: zeszytu 2 — czerwiec 1938 r.: Dr Roman Dyboski: Rola młodego nauczyciela w naszym szkolnictwie średnim. — Dr Kazimierz Sośnicki: Pedagogika zasad. — Dr Edward Passendorfer: O przyszłość polskiej kultury. — Recenzje i sprawozdania.

Praca Oświatowa — miesięcznik Instytutu Oświaty Dorosłych. Red. i Admin.: Warszawa 22, ul. Reja 9. Prenumerata roczna 8 zł, nr pojed. 1 zł.

Treść nr 4: — kwiecień 1938 r.: A. Patkowski: Wartość społeczna i rola wychowawcza muzeów. J. Milenkiewicz: Badanie środowiska z punktu widzenia potrzeb pracy społeczno-oświatowej. — T. Wieroński: O koordynacji prac kult.-oświatowych.— K. Hławiczka: Z zagadnień pracy śpiewaczej. — Cz. Drozdowski: Akcja kinowa na Śląsku. — M. Janik: Międzynarodowy Uniwersytet Ludowy w Helsingör. — Kronika. Przegląd prasy. **Dodatek:** Przewodnik literacki i naukowy. — biuletyn dwumiesięczny.

Chowanna — miesięcznik Instytutu Pedagogicznego w Katowicach, poświęcony współczesnym prądom w wychowaniu i nauczaniu. Red. i Adm. Katowice, Szkolna 9. Prenumerata roczna 5 zł, zeszyt pojedyńczy 1 zł.

Treść zeszytu 3 — marzec 1938 r.: Józef Bogacz: Czytelnictwo wśród dzieci i młodzieży (c. d.). — Ela Mahlerowa: Losy drugorocznych (dok.). — Współczesne prądy w wychowaniu i kształceniu. Wiadomości bibliograficzne. Dodatek: Sprawy szkolne na Śląsku.

zeszyt 4 — kwiecień 1938 r.: Stanisław Skrzeszewski: Społeczna struktura szkolnictwa polskiego. — Józef Bogacz: Czytelnictwo wśród dzieci i młodzieży. (c. d.). — Jan Kulpa: Zagadnienie inscenizacji w szkolne powszechnej. — Jak dzieci widziały Orkanową legendą. — Recenzje i sprawozdania. Głosy dyskusyjne.

Rodzina i Dziecko — **Dom i Szkoła** — miesięcznik poświęcony zagadnieniom wychowania młodzieży szkolnej oraz współpracy domu i szkoły. Redakcja i Admin. Warszawa, Zakopiańska 31. Prenumerata roczna 7,50 zł, kwartalna 2,30 zł.

Treść: nr 4 — kwiecień 1938: Dr A. Narwoysz: Przysposobienie wychowawcze. — J. Buchholtzowa: Rodzina a umiejętność współżycia. — Artykuły dyskusyjne. Głosy rodziców. Sprawozdania i recenzje.

nr 5 — maj 1938: Dr J. Szmydt: Kształcenie woli dziecka. — M. Kiernikowa: Zagadnienie selekcji kandydatów do liceów. — Dr R. Czaplińska: Dziecko źle kochane. — Artykuły dyskusyjne. — Głosy wychowawców.

Śląskie Wiadomości Muzyczne — miesięcznik poświęcony kulturze muzycznej na Śląsku. Red. i Admin. Katowice, Wojewódzka 45. Prenumerata roczna 4 zł. — **Nr 4** — kwiecień 1938: A. Chybiński: Z zagadnień kultury muzycznej. — M. Sobolewski: Instrumentalna istota głosu ludzkiego. — F. Kulczycki: O przyszłość opery w Katowicach. — **Nr 5** — maj 1938 r.: F. Kulczycki: Harnasie Karola Szymanowskiego w Poznaniu. — M. C. Sobolewski: Instrumentalna istota głosu ludzkiego. — S. Czosnowski: Wrażenia z Paryża.

Głos Nauczycielski — centralny organ Zw. N. P. Nr 13 i 14 — kwiecień—maj 1938. Red. i Admin. Warszawa, Smulikowskiego 4.

Przegląd Pedagogiczny — organ T. N. S. W. Nr 9—13 kwiecień — maj 1938 r. Red. i Admin. Warszawa, Aleje Ujazdowskie 20.

Słonko — tygodnik z obrazkami dla dzieci młodszych. Cena 20 gr. Red. i Admin. Warszawa, Plac Piłsudskiego nr 1.

Młody Polak — dwutygodnik dla dzieci i młodzieży Nr 17—19 — maj 1938. Red. i Admin. Warszawa, Chmielna 50. Nr pojed. 20 gr.

Redakcja: Katowice — Urząd Wojewódzki Śląski ul. Jagiellońska I p. pokój 326. — **Tel. 106.**
Administracja: II. p. pokój 506 — **Tel. 178.** — Konto P. K. O. Nr **304.121.**

Tłoczono w Drukarni Urzędu Wojew. Śląskiego w Katowicach.